

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 koron.
Egy hónapra ..... 2 koron.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 koron.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
Egy sorra ..... 20 fillér,
minden következőnél 18 fillér.

Nyitási díj ..... 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, augusztus 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- A spanyol forrongás.
- A trónörökös és Magyarország.
- Nachtnébel Ödön temetése.
- Magyar gyalazza a magyart.
- A posta megkárosítása.
- Öngyilkos tanársegéd.
- Ki a gazember?
- Aradi ügyvéd kihallgatása a Dungserszki-ügyben.
- Rosenberg Sándor dr. a ravatalon.
- Konzultál a Lipótváros.
- Gyilkosság az ügyvédi irodában.
- Elfogtak egy diplomás betörőt.
- Tarkaságok.

A krízis szele.

Arad, augusztus 4.

A nyári uborka-szezont nagyon kellemetlenül szakították félbe a külföldi események, melyek bennünket is sokkal közelebről fognak érinteni, mint első pillanatban gondolnók. Az egész világ egy falu, szokás mondanivaló, de sehol annyira nem igaz ez, mintha a világ gazdasági fejlődését nézzük, mert nem lehet olyan fontos külföldi esemény, mely a mi gazdasági helyzetünkre is nagy befolyást ne gyakorolna. Aki most a spanyolországi eseményekben nem lát egyebet, mint egy forrongó ország külső és belső zavarait, azt hisszük, nem mérlegeli eléggé azokat a fontos gazdasági következményeket, amelyek ennek a spanyol-kabil háborúnak nyomában járnak fognak és amelyeket mi épügy meg fogunk érezni, mint

Európa minden országa, ha közvetlenül nem vagyunk is érdekelve sem Afrikában, sem a spanyol pénzpiac.

Most egyelőre nem arról van szó, hogy mint tizenegy évvel ezelőtt, a spanyol-amerikai háború idején, a spanyol járadék névértékének 37 százaléka süllyedjen. De ha ez be is következne, bennünket ez nem igen sújtana, mert hisz mi Spanyolország hitelezői nem vagyunk és így, bennünket azon a réven nem igen érne számbaveendő veszteség. De a háború rengeteg költséggel jár, Spanyolország szegény és azt a sok száz milliót, amibe ez a háború kerülni fog, sem adóemelés, sem pedig belső kölcsönnel fedezni nem tudja. A háború révén tehát az internacionális pénzpiac új papírral fog megterhelgetni, amely éppen azért, mert ma a spanyol járadék alacsony árfolyamu s mert háború céljaira az emisszió mindig nagyon drága, rengeteg tőkét fog elvonni a világpiacon. Az orosz-japán háború majdnem hat milliárdnyi tőkét köt le és ennek hatását még ma is érezzük. Franciaország politikai szerződést kötött Spanyolorszaggal s szükség esetre fegyveres segítséget is helyezett kilátásba. De ha a szerződést nem publikálták volna is, kétségtelen, hogy Spanyolország most csak előbarcosa Afrikában Franciaországnak és hogy Franciaország morális kötelezettségben van vele szemben, hogy a háborús költségek előteremtésében is se-

gélyére siessen. A francia pénzpiac tehát okvetlen megnyílik az újonnan kibocsátandó spanyol járadék számára. De az a rokoni kötelék, mely a spanyol királyi családot az angolhoz fűzi, valószínűvé teszi, hogy Anglia is, amely különben is hajlandó az ekszotikus papirok befogadására, szintén sok milliót fog ismét spanyol járadékokba fektetni.

Ha tehát a spanyol-kabil háború nem is olyan nagyarányú, mint volt az orosz-japán és ha a francia és angol piac nem is vesz magára akkora terhet, mint vett akkor, kétségtelen, hogy egy fél milliárd lesz az a minimális összeg, amire Spanyolországnak részint közvetlenül a háború céljaira, részint pedig a tönkrement és még tönkre menendő hadiszerek pótlására szüksége lesz. Azt a fél milliárdot pedig, melyet ily hirtelen vonnak el az európai piactól, a gazdasági élet egész Európában meg fogja sínyleni.

De azt sem szabad elfeledni, hogy Anglia egy millió font sterlinget szavazott meg a napokban újabb flottaszaporításra, hogy tehát ez a tőke is elvonatik legközelebb a gazdasági produktiótól. Az orosz cár nyugot-európai látogatásának is egy újabb orosz kölcsön lesz az eredménye s Japán is már hónapok óta tapogatózik Angliában, hogy újabb kölcsön elhelyezése az angol tőzsdén rövid időn belül lehetséges volna-e? Európa

József főherceg és Mundi bácsi.

— A fenséges ur aradi látogatása. —

Ez a tudósítás tizenhét esztendővel ezelőtt készült, amikor az ősz és már elhunyt József főherceg átutazott Aradon. Temesvárról, a kiállításról jött és onnét a következő sürgönnyt küldte Ormos Péterhez, aradi barátjához:

„Temesvárról d. u. 3 óra 50 perokor érkezem Aradra s onnan folytatólag megyek Kiszjenőre. Ha nincs fontosabb ügye: nagyon kedvesen venném társaságunkban.

József f. h.”

Ahogy a magyar főherceg telegrafálta: úgy történt. Temesvárról jöve a rendes vonattal, melyhez egy szalón-kocsi volt csatolva, az általa jelzett időben Aradra érkezett. A szalón-kocsi perronján állott s katonásan köszönt, mikor a vonat a pályaudvarra berobogott, hol nagyszámu közönség várta a legnépszerűbb főherceget, hogy az alatt az igen rövid idő alatt is, melyet itt tölt városunkban, őt láthassa. A főherceg csak átutazóban volt s negyven perccel időzött Aradon; bevárva a körösvölgyi vonatot, melylyel azután tovább folytatta útját Kiszjenőig.

Kiséretében csak Jekelfalussy ezredes, a főherceg udvarmestere volt.

Csakis ez a távirat Ormoshoz tudatta, hogy a főherceg Aradra jön, de azért igen sokan várták a Temesvárról érkező vonatot, természetesen a hírlapírók első sorban. Hivatalos fogadtatás tehát egyáltalán nem volt.

A fenséges urat régi barátja: Ormos Péter fogadta, s a királyi tanácsos mellett ott várták a főherceget Nachtnébel Ödön s a főherceg udvari szállítója: Pohl Károly.

A fenség igen szívélyesen szorított kezét Ormossal s azután Nachtnébelrel és Pohlal s csakhamar kedélyesen beszélgetett.

Ormos megköszönte a táviratot, mire József főherceg Nachtnébelre mosolyogva nézett s így szólt:

— Nachtnébelnek nem is irtam most, mert neki már megírtam egyszer s mindenkorra a meghívást.

Azután a perronra lépett s ott kis kíséretével föl és alá sétálgatott, egyre fogadva a nagyszámu közönség hódolatteljes köszönését.

S egyre a legvidámabb társalgás folyt. Se rövid idő alatt is, melyet a fenség városunkban töltött, arról győződhattünk meg, hogy kedélye még mindig a régi, hamisítatlan, magyar ke-

dély s humora még mindig az az őszerejű, tiszta, egészséges humor, mely csak kiváló elmék ritka tulajdona. Annyi ötletet, élceket s találat magjegyzést mondott, hogy jó lett volna mindazt ott följegyezni, mert néhány pompás tárcacikk telt volna ki belőlük.

A temesvári kiállítás nagyon tetszett a főhercegnek s az ünnepélyekről igen előszerőleg nyilatkozott. Nachtnébelhez szólva, megjegyezte:

— A temesvári tűzoltók tegnap gyakoroltak először magyar vezényszóra. Csak kár, hogy szerszámaikat, melyek még mind nincsenek is kifizetve, Bécsből szerezték be.

A főherceg tréfásan mondotta ezt, de azért kitetszik e nyilatkozatából is az ő nagy hazafisága.

Szóba kerültek a fiatal főhercegek, kik közül József Ágost tegnap reggel utazott át Aradon Erdélybe. Ormos a fiatal főherceget 18 évesnek vélte.

— Dehogy, jegyzé meg József főherceg, jövő augusztusban már husz éves lesz.

Mire Vass vasuti felügyelő, ki ott állott, Ormoshoz szólt:

— Öregedünk, nagyságos uram!

— Ejh, dehogy öregszünk!

József főherceg erre mosolyogva szólt:

két kincstára, Franciaország és Anglia az ősszel előreláthatólag nagyon igénybe lesz véve.

Ilyen körülmények közt igazán aggodalommal gondolhatnak Ausztria és Magyarország kormányai arra, hogy azt az ötszáz milliót, amit az anneksziós költségek fedezésére kölcsön útján kell majd előteremteniök, hogyan és hol szerzik majd be. Ugyan ma a helyzet, hogy számunkra az egyedüli piac most Németország, ha a német pénzpiac helyzete most olyan volna, hogy számunkra ekkora kölcsönt nyújthatna. Németország még ma sem heverte ki az 1907. évi gazdasági krízis pusztításait és a német birodalmi és a porosz kölcsön elhelyezésének hihetetlen nehézségei még mindig lehetetlenné teszik azt, hogy a német pénzpiac legjobb akarata mellett is teljes mértékben rendelkezésünkre álljon.

Az új kölcsön felvétele tehát kormányaink számára igen nagy nehézségekkel fog járni. Pedig a kölcsönre okvetlen szükség lesz. Nemcsak azért, mert hitelezőinket ki kell fizetni, hanem azért is, mert refundálni kell azokat a milliókat, melyeket a két kormány a közös hadügyminiszternek előlegképpen rendelkezésére bocsátott.

Főleg Magyarországra nehezdednek óriási súlylyal az annekszió költségei, mert az összes pénztári készlet és a legszükségesebb vasuti beruházásokra megszavazott összegek is a közös pénzügyminiszternek adattak át háborús célokra. Ezeket okvetlen vissza kell még az ősszel téríteni, mert máskülönben olyan vasuti mizériáknak nézünk elébe, melyekhez képest gyerekjáték volt az 1907. évi, pedig akkor majdnem megállt az egész vasuti forgalom.

Ilyen kényszerítő körülmények közt fölveendő kölcsön, még ha sikerül is, előreláthatólag nagyon drága.

Ennek kamat és amortizációs terhe tehát óriási lesz. Ha mindehhez még hozzá számítjuk az ideai rossz termést, mely Magyarország lakosságának bevételeit majdnem kétszáz millióval csökkenti a tavalyihoz képest és figyelembe vesszük, hogy állami költségvetésünkben a deficit már évek óta csak lepleztetik, akkor mindenki átláthatja, hogy gazdasági krízis elé megyünk és hogy egész iparpártolási akciónk és az egész beruházási program, melyet a képviselőház olyan lelkesedéssel szavazott meg, pusztán illuzióvá süllyed. Hosszu időre egész gazdasági erőnköt le fogja kötni az elmúlt esztendő pusztításainak helyrehozása, de gazdasági életünk erőteljes fejlesztésére még csak gondolkunk sem lehet.

K. F.

A spanyol forrongás.

Szünőbena mozgalom.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 4.

A spanyol forradalom megszűntnek tekinthető. Legújabb táviratok szerint Barcelonában és Melillában a nyugalom helyreállt. A mai eseményekről ezek a táviratok szólnak:

Madridból táviratozzák: Hivatalos jelentés megerősíti, hogy a mórok egy őrház ellen támadást intéztek és hozzáfűzi, hogy a mórokat visszaverték, de halottaikat magukkal vihették, továbbá a vasuti síneket is felszakították 150 méter hosszúságban. Morina tábornok elrendelte a vasutvonal helyreállítását és az őrház építésének folytatását, mivel ez az összeköttetések biztosítására szükséges. A hippodromban levő táborból léggömböt bocsátottak fel, hogy a Gurugu-hegy barlangjait szemmel tartásák.

Barcelonából táviratozzák: A város lassanként normális külső képét nyeri vissza. A vasuti forgalom ismét helyreállt. A Temerario ágyunaszád fedélzetén levő foglyok közül többeket szabadlábra helyeztek. A községtanács

A főherceg a püspöki ebéddel nagyon meg volt elégedve s különösen dícsérőleg kiemelte, hogy a sok fogás dacára nem volt hosszadalmas.

Szóba kerültek az aradi tüzoltók is. A főherceg látta őket Temesvárott.

— *Ösmerem az aradi tüzoltókat. Igen derék tüzoltók.*

Nachtnébel kérdi:

— Fenséges uram, mikor tiszteli meg ismét Aradot magas látogatásával?

— Ezentúl gyakrabban fogok Aradra jönni, hogy szemlét tartsak a honvédség fölött.

És az alatt a rövid idő alatt még sok szellemes megjegyzést tett a főherceg. Első csöngetés után Pohl és Thewrewk hódolattal köszöntek, a főherceg kezét fogott velök, aztán fől szállott Jekelfalussy ezredessel, Ormos Péterrel és Nachtnébelrel a vonatra s elindult Kisjenőre, hogy ismét ünnepnapokat szerezzen a kisjenőieknek jelenlétével.

A közönség kalapot emelve s éljenezve nézett a főhercegre, ki katonásan köszönve állott ismét a szalón-köcsi perronján, viruló egészségben, ami nagy örömmel töltötte el mindazokat, akik őt látták. Mert szereti a magyar főherceget minden magyar ember, ép úgy, mint ahogy ő szeretetének melegét mindazzal érezteti, ami magyar.

elhatározta, hogy a rendzavarások okozóit meg fogja bélyegezni. Összeütközés keletkezett csapatok és lázadók között, miközben egy ember meghalt és kettő megsebesült. A rend ismét helyreállt.

Cerberé-ből táviratozzák: Barcelonából jelentik: A „Temerario” nevű cirkáló számos fogolylyal ideérkezett. A lakosság nyugodtan viselkedik, de szüntelenül követeli az elfogottak szabadonbocsájtását. Majdnem az összes gyárakban dolgoznak. Az utcákat és a városházát még mindig csapatok lepik el. Vasuton sok utas érkezik. Sabavellben és Mataróban nyugalom van.

A király és az újságírók.

Madridból táviratozzák: A király, ma Maura miniszterelnököt fogadta, aki a barcelonai és melillai helyzetről tett jelentést. Audiencia után a király sétakocsizást tett a város utcáin, majd gyalogsétát. A király egy csoport újságíróval találkozott.

— Nem tudnak valami újabb hírt Barcelonából? — kérdezte a király.

— Csak a belügyminiszter ur által kiadott hivatalos jelentést tudjuk — volt a válasz. Ezt Felsőged is bizonyára ismeri.

— Én magam se tudok többet. A helyzet azonban valamivel javult.

A király ezután sorra kezét fogott az újságírókkal és megkérdezte tőlük, hogy mely lapok munkatársai. Örömeinek adott kifejezést, hogy a sajtó a zavargások alkalmából oly hazafias magatartást tanusított.

Kolostorok elhamvasztása.

Madridból táviratozzák: A lapok beható részleteket közölnek a barcelonai eseményekről, különösen a kolostorok és templomok elhamvasztásáról, valamint a csapatok és külföldiek közötti véres harcokról. A jelentések hangsúlyozzák, hogy a csapatok fegyelme kifogástalan volt és egyetlen katona sem vonakodott a fegyverhasználatról. A halottak számát 90-re, a sebesülteket 200-ra becsülik. Ez a szám azonban teljes pontosságra igényt nem tart, a valóságot azonban megközelíti. A lapok Barcelonából érkező utasok előadása alapján közlik az ottani eseményeket. Ezek az előadások fájdalmas hatást keltenek. Megállapítható belőlük, hogy milyen hatalmas kiterjedése volt a mozgalomnak s mily erélyes tevékenységet kellett kifejteniök a hatóságoknak, hogy a rendet ismét helyreállítsák.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Adóhivatali tisztviselők kirándulása. Az aradi adóhivatalnokok szervezete a közóhajnak megfelelőleg e hó 8-án (vasárnap) délután 2 órakor a Radna Lippa melletti Savanyukut fűrdőn rendes ülést tart, melyre az összes aradmegyei adóhivatali tisztviselőket meghívják. Targysorozat a következő: 1. A statusnak 1910-ben való végleges rendezése biztosítása érdekében teendő lépések és állásfoglalás; 2. A kolozsvári országos tisztviselői kongresszuson való részvétel; 3. Egyéb ügyek és indítványok. Találkozás és indulás az aradi vasúti állomáson 12 óra 21 perckor, a máriaradnai vasúti állomáson 12 óra 55 perckor. A radnai állomástól Savanyukutig szükséges kocsikról a szervezet elnöksége gondoskodik. Visszatérés a radnai állomástól 7 óra 30 perckor. Felkérjük azon hivatalokat, melyek az ülésen magokat esetleg nem képviselhetik, hogy az elnökséggel (Arad) írásban közölni sziveskedjenek, fogja-e a hivatal valaki s ki a kolozsvári kongresszuson képviselni; kívánja a hivatal, hogy a szervezet magát hivatalosan képviseltesse s kivel. Kérjük kartársainkat, hogy az ülésen minél nagyobb számmal jelen-

— Vigasztaló ránk nézve, hogy október elsejétől kezdve, mikor a zónaidőt behozzák, tizenhat perccel fiatalabbak leszünk.

Ormos Péter és Nachtnébel fölkérték Thewrewk István hírlapírót, hogy menjen a lakásukra s tudassa, hogy őket ne várják haza, mert a fenséges urral most együtt utaznak Kisjenőre s ott maradnak október elsejéig, másodikáig, ameddig csak a fenség ott tartózkodik. Mondja el ezt, nehogy keressék őket.

A főhercegnek ismét kedve jött, hogy egy tréfával kimutassa szeretetét barátjai iránt s így szólt a hírlapírónak:

— Ne tudasson semmit. Így legalább lesz valami szenzáció. „Nachtnébel Odön és Ormos Péter eltűnt!” S fogják keresni-kutatni. A nők, kiknek különösen Ormos oly nagy tisztelője, kétségbe lesznek esve...

Pohl, a fenség udvari szállítója, hódolatteljesen megjegyezte, kár, hogy ő fensége nem megy be ezuttal a városba.

— Ha a püspöki ebéd nem lett volna, akkor itt Aradon kiszálltam s Pohl-nál ebédelttem volna.

— S jó volt az ebéd, fenséges uram? — kérdi az udvari szállító.

— Kitűnő! Különösen a halak...

Pohl megemeli a kalapját s örömteljesen mosolyog.

— Azokat én szállítottam Temesvárra.

jenek meg s ha még nem tagjai az adóhivataliak Országos Egyesületének illetve szervezetünknek, a közös ügy érdekében belépni sziveskedjenek. A szervezet részére járó 1 koronás évi hozzájárulási összeget kérjük most már beküldeni! Az elnökség.

Nachtnébel Ödön temetése.

Nagy és előkelő gyászoló közönség — bár csak elenyésző része azoknak, akik az elhunytat tisztelték és szerették — kísérte utolsó útjára Nachtnébel Ödönt. Egyszerű gyászszertartást kívánt magának, mert egész életében az egyszerűség és szerénység embere volt, de azon az egyszerű gyászszertartáson is, melylyel Aradváros és Aradmegye nagy halottját a Kazinczy-utcai házból a felső temetőbe kísérték, meglátzott az a mélységes becsülés és szeretet, melyet Nachtnébel Ödön megyeszerte kiérdemelt magának. Megilletődéssel álltak körül koporsóját a megye és a város előkelőségei, közigazgatási intézményeink vezérferfiái és mindazok, akik eljöttek istenhozzádot mondani Nachtnébel Ödönnek.

A katolikus temető családi sirboltjában nyugszik immár Aradmegye és Aradváros egyik legkiválóbb, önzetlen lelkű, jóságos munkása. Lelke elköltözött ebből a világból, de emléke élni fog nemcsak tetteiben és munkája eredményeiben, de az utókor szívében is.

A részvét.

Megirtuk már tegnap, hogy az elhunyt tisztelői és barátai nagy számban fejezték ki részvétüket a gyászoló családnak. A már említett kondoleáló táviratokon kívül ma is egész csomó részvétávirat érkezett úgy az aradi tisztelőktől, mint Nachtnébel Ödön aradmegyei barátaitól. Személyesen is többen kifejezték részvétüket a családnak.

A koszorúk egész tömege érkezett kora reggeltől kezdve a gyászházhoz. Gyönyörű virágerdő fogta körül a ravatalt, melyen aranyozott fehér ércoporsóban feküdt a halott. A koszorúkon a következő felirások voltak:

Károlyi Gyula gróf és családja; Senk Ferenc és neje — Szeretett Mundi bácsinak; Kaff Viktor és családja — A jó Mundi bácsinak; Parecz György — Az igaz barátnak; A Károssy-család — A jó Mundi bácsinak; Fábrián László és családja — Bánatos érzéssel; Felejthetetlen jó Mundi bácsinak hálából — a Margan-család; Jó pártfogójának — Czédly Károly; Erna, Jolánka és Sándorka; Ödön és Agota; özv. Vég Aurélné és családja — szeretett jó Mundi bácsinak; Az Acsev. igazgatósága — Felejthetetlen Elnökének; Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár igazgatósága — Kegyelete jeléül; Az aradi ügyvédi kamara — Szeretett kartársának; Jó Mundi bácsinak baráti szeretettel — özv. Boros Beniné és családja; Aradvármegye törvényhatósága — Kegyelete jeléül; Felejthetetlen nagyságos urnak — János, Fáni és Rudi; A Weitzer-wagongyár igazgatósága — Kegyelete jeléül; Vásárhelyi János és családja — Mundi bácsinak; Édes jó Mundi bácsinak örök szeretettel — Gyula; Felejthetetlen jó Mundi bácsinak — Janka, Flóra, Doki, Bócsi; Drága jó Mundi bácsinak — Margit és Janka; A Fábry-család — Áldott emlékére; Legnemesebb szívű felejthet-

tetlen barátomnak — Géza; Szeretett sógorunknak — Ottrubay Károly és József; Porcia Lajos — Kegyelete jeléül; Az Acsev. tisztikara — Szeretett Mundi bácsinak; Viktor — Mundiának; Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár tisztviselői — Kegyeletük jeléül; Wenckheim Frigyes gróf és Wenckheim Frigyesné; Szeretett sógorának — Berta és Iván; Kedves jó Mundi bácsinak — Ubrichné és Janka; Felejthetetlen jó Mundi bácsinak — Laci, Matild, Ilonka; Felejthetetlen Mundi bácsinak — Borossebesi uradalmi kar; Édes jó Mundi bácsinak — Lenke; Felejthetetlen Mundi bácsinak — Fáni és Teréz; A gondos nagybácsinak — Böske, Ödön és Laci; Szeretett Mundi bácsinak — Szentk Lajos és családja; stb.

A gyászszertartás.

Pontban délutáni öt órakor kezdődött meg a gyászszertartás a Kazinczy-utca 12. számú gyászház udvarán. Nagy és diszes közönség lepte el a virágos udvart. Fábry Sándor dr.-nak, az Acsev. vezérigazgatójának vezetésével küldöttségileg jött el az Acsev. tisztikara. Heinrich Sándor vezérigazgató vezette az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár küldöttségét, Schill József, Aradmegye főjegyzője pedig a megye tisztviselői karát.

Mély megilletődéssel fogta körül a gyászoló család és a nagy közönség az elhunyt koporsóját. Az egyházi szertartást Novák Adorján lelkész végezte egyszerű segédlettel.

Fábry Sándor dr. beszéde.

Mikor elhangzottak a pap szavai, Fábry Sándor dr. az Acsev. vezérigazgatója lépett a koporsó mellé és a következő költői szavakban bucsuztatta a halottat:

Tisztelt gyászoló Gyülekezet! Mély fájdalommal csoportosulunk a koporsó körül, hogy végbucsut vegyünk a jobb hazába elköltözöttől! A nagy veszteségnek lesújtó tudata, a szeretettől, a kedvestől örökre való megválás fájó érzése fűz össze mindannyiunkat, kik itt egybegyűltünk és mindannyiunkat, messze a megye határain túl, kik őt ösmertük s becsülni és szeretni tanultuk.

Önzetlen, nemes munkása volt a közügyeknek. Alkotni vágyó szellemét a közügyek terén is az a magas felfogás irányította, amelyben fenkölt lelke mindig szárnyalt s így köztevékenysége nemcsak buzgó, de mindig áldásos volt. Finomult érzéssel, esodásan nagy, nyugodt okossággal, a kicsiségeken felülemelkedett derült életfilozófiával mérlegelte és ösmerte fel mindig a leghelyesebbet s ernyedetlen munkása lett aztán a felösmert és felkarolt jónak.

Aradvármegyének alig van jelentőséges közintézménye, melynek előbbrevitelében tevékeny szerepet ne vitt volna. Ezek között első sorban mi vagyunk vesztesek: az Arad-csanádi vasut, melynek egyik alapítója, több mint 30 éven át jogtanácsosa, utóbb igazgatóságának elnöke volt és mely mindenkor érezte az ő bölcsességének, fáradhatlan érdeklődésének és munkásságának áldásos hatását. A hála, a kegyelet, a tisztelet soha nem évülő érzéseivel fogjuk is megőrizni áldott emlékét. Erzi elmulásának veszteségét Aradvármegye törvényhatósága, melynek egyik irányító, kiváló tekintélyes egyénisége volt, kinek szava előtt tisztelettel hajolt meg az elismerés. Gyászolja elhunytát többi közt az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár, a Weitzer-gyár részvénytársaság, melyek érdemes igazgatójukat, illetve jogtanácsosukat veszítették benne.

Es gyászolja őt, mint embert, a jóságosat, a csak szeretni tudót, a mindenkin — tanácsal és áldozatkészséggel — segítőt, az egész megyei társadalom s országszerte minden ösmertője.

Tiszteltük, becsültük őt közéleti tevékenységéért, de a mivel mindenkit magához esatolt, az az ő nagyon szeretni tudó nagy szíve, az ő jóságos nemes lelke volt. Mintha csak a szépek, a jónak befogadására lett volna az ő lelke megalkotva, minden gondolata csak a

szépet és jót sugározta vissza; cselekvései pedig mindig összhangban állottak szép lelke érzéseivel s ez az összhang adta meg magas jellemének értékes fajsúlyát.

A szeretet megtestesülése volt ő. Szeretett mindenkit, ha egyáltalán volt, még ellenségét is. Nemes baráti érzése iskolát teremthetett volna meg, tanított az a valódi barátságra. Sohasem volt abban önzés, kétely, megkülömböztetés, de volt odaadás, áldozatkészség, részvét bánatban, örömben. A jóság megtestesülése volt ő. Boldog volt, ha segíteni tudott az özvegyen, az árván, kik bizalommal is keresték fel hajlékát, mint a felebaráti szeretet közismert templomát, boldog volt, ha gyámolíthatta a kezdőt, ha bátoríthatta a esüggedőt, ha felemelhette az elesettet. És amint hanyatlott gyöngye teste, a nyugvót adó föld felé, amelyből vétetett: úgy emelkedett magasztos lelke — a jóságban — alkotójának eszményéhez. Tényleg még haldoklásában is mások javával törődött. Oh, hány árva letörült könnye, hány özvegynek mosolyra vált bánata szől most mellette az egek uránál! S ez a nagy szív ime kihült. Hidege átjárja fájó érzéssel a mi szívünket is. A nap midőn lehányatlik, hosszú árnyékot vet. A Te elmulásod árnyéka a mi bánatunk, sirunkig kísér bennünket! Törékeny, gyöngye tested az enyészet bus mezejére megpihenni tér, fenkölt lelked alkotója fényességéhez vissza száll: itt utánad a fájó emlékezet és a hálás kegyelet örökül marad. Nemes példaként fogjuk megőrizni nemes emlékedet!

Drága barátunk, kedves jó „Mundi bácsi” Isten veled!

Czédly Károly bucsuztatója.

A gyönyörű beszéd elhangzása után Czédly Károly dr. az aradi ügyvédi kamara nevében mondott bucsut a halottnak, a következő kegyeletes szavakban:

— Az aradi ügyvédi kamara mély megilletődéssel és fájdalommal áll a koporsó előtt. Olyan koporsó előtt, ahol a legnagyobbak együtt sirnak a legkisebekkel; ahol a gazdagok együtt sirnak a szegényekkel, ahol a gyöngék együtt sirnak az erősekkel!

Egyetlen gyermeket sem hagyott ő hátra és mégis mennyi árva maradt utána! A közös és nagy fájdalomban összeforva érezzük, hogy mindnyájan az ő árvái vagyunk. Árvái: akik elvesztettük nagy szívéből melegen fakadó gyöngédséget, türelmet, elnézést, árvái: akik elvesztettük nagy lelkéből kiaradó jóságot és odaadást, árvái: akik elvesztettük nagy eszéből fakadó bölcseséget, tanácsait és elnézését! Sirjunk! Ha valaki sok könnyet, ha valaki forró könnyet megérdemelt, — ő az! Siratom a kartársat: a puritánt, az igazságost. Siratom az embert: a humánust, a tökéletest. Siratom a vezért, a fényest, az őriást. Siratom a bölcsét, a szerényt, a szívek mélyébe tekintőt! . . .

Siratom nemcsak őt, aki a kakukfü alatt fogja aludni csendes álmait, de siratom magunkat, mindnyájunkat, akik elvesztettük őt, a kartársat, az embert, a vezért, a bölcsét . . .

Siratom magunkat, mert lelkünk egy részét veszítettük, — a legjobbkat felét! Nyugodjék békében!

A gyászmenet.

A megható szavak elhangzása után négylovas gyászkocsira tették a koporsót, melyet a család koszorú borítottak. A többi koszorú két kocsira volt helyezve.

Lassan indult meg a gyászmenet a felső temető felé. A menetben ott láttuk többek közt a következőket:

Fábrián László, Solymossy Lajos báró, Purgly János, az Acsev. főtisztviselői és tisztviselői kara Fábry Sándor dr.-ral élén, az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár tisztviselői kara Heinrich Sándor vezetésével, Róka József, Capdebó Géza, Csernovics Diodor dr., Vásárhelyi János, Müller Károly, Institoris Kálmán, Salacz Gyula, Fábrián Lajos, Petrovics Arzen, Beles Vazul, Schill József, Senk Ferenc, Keresztes Gyula, Baross Dezső, Heppes Aladár, Jakabffy Gyula és a megye több tisztviselője, Kádas Kálmán, Sarlot Domokos, Kovács Vince, Virágh Lajos, Kabdebó János dr.

Joób Gusztáv, Posgay Lajos dr., Institoris István dr., Szathmáry János, Parecz György, Priegl István dr., Köller János, Bittó József, Csécsy Imre, Schütz Henrik dr., Avarffy Ferenc dr., Verzar Márton, Vertán Etele, Lukács Géza, Embey Iván, Szathmáry Mihály, Beroczky Imre, Varjassy Lajos dr., Nemess Zsigmond dr., Domokos László, Steigerwald Alajos, Reinbart Gyula, Kehrer Károly, Maresch Gyula, Bögözy Antal, Auszterweil László dr., Czelkó Árpád, Robitsék Ágoston dr., Vincze Miklós, Szalay Károly dr., Vajda István dr., Jánossy Győző, Tolnay János dr., Wallfisch Ármán, Szudy Elemér, Persa Péter, Gonda László stb.

Mindjárt a temető elején van a Nachtnébel—Csiky család sírboltja. Ide helyezték örök nyugalomra Nachtnébel Ödönt, kinek lelki üdvéért pénteken délelőtt 9 órakor engesztelő gyászmise lesz a minoriták templomában.

A trónörökös és Magyarország.

Ferenc Ferdinánd külpolitikája.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 4

Egy nagy német lap, a „Dresdener Neueste Nachrichten,” érdekes közleményt hoz Ferenc Ferdinánd trónörökösnek Magyarországot illető nézetéről. A cikk a többi között ezeket mondja:

Frivol és abszurd dolog a trónörökösre, mint most legutóbb is történt, ráfogni, hogy ellenérzést, sőt gyűlöletet érez Magyarország iránt. Hogyan is lehetne másképp jellemezni azt az állítást, hogy Magyarország jövőbeli királya bensejében erős ellenérzés lakozik a birodalomnak ama fele iránt, amelyen majdan hivatala szerint uralkodnia kell. Hol találunk ma a civilizált államok között uralkodót, vagy egy trón várományosát, aki országában bonyodalmakat kívánna látni, vagy előidézni? Ferenc királyi herceg, mint a habsburgi dinasztianak Ferenc József császárhoz és királyhoz legközelebb álló agnátusa éppen úgy, mint az uralkodó felség, a Lajtán túlra és innen a parlamenttel egyetértve és a nép kívánságainak lehető figyelembe vételével kíván uralkodni és ha a királyi hercegnek olyan vélemény, vagy szándékot tulajdonítanak, amelyből a magyarországi dolgokkal való elégedetlenség világlik elő, akkor nem az ország és ennek lakossága iránt való ellenérzésről, hanem csak bizonyos politikai metódus iránt való idegenkedésről lehet szó, amelyet esztendőnk sora óta a magyarországi uralkodó körök a koronával és a monarchiával szemben gyakorolnak.

A trónörökös, folytatja a cikk tovább, azon az állásponton van, hogy katonai és gazdaság-pénzügyi téren további nemzeti engedmény nem tehető, ha a hadsereg egységét és a monarchiának az európai államok koncertjében való politikai és gazdasági súlyát nem akarjuk helyre nem hozható veszedelemnek kitenni. Ebben azonban nincs semmi idegenkedés Magyarországtól, hanem ellenkezően ez érdekeinek lelkiismeretes szemmel tartása, mely érdekek a monarchiáival azonosak. Ferenc Ferdinánd csak arra törekszik, hogy megszüntesse azt az állapotot, hogy a magyar pártvezérek a koronára állandó nyomást gyakoroljanak és a közös intézményeknek lépésről-lépésre való föladására kényszerítsék. Azok a követelések, melyek Magyarországot és Ausztriát összekötik, anélkül is igen meglazultak; katonai téren való lazítás a hadseregére lenne veszedelmes, a gazdasági és pénzügyi téren való lazítás pedig elsősorban Magyarországot fenyegetné gazda-

sági katasztrófával. Ez a trónörökös véleménye és ebben nem ellenérzés nyilatkozik meg Magyarországgal szemben, hanem ellenkezően legéletbevágóbb érdekeinek legjobb akaratu tekintetbe vétele. (A mi szerény véleményünk szerint a trónörökös egész nyugodtan bizza csak a magyar nemzetre annak a mérlegelését, amit az ország gazdasági és politikai létérdekére üdvösnek és boldogulására vezetőnek tart.)

A párisi „National” is cikket közöl ma Ferenc Ferdinándról, melyben közli a trónörökös jövő külpolitikai terveit. A cikk így végződik:

Ferenc Ferdinánd mindent elkövet a birodalmi egység fentartására. Kevésbé ismeretesek külpolitikai céljai. Az bizonyos, hogy a Hohenzollernekkel rokonszenvezik. Nagyobbára Ferenc József politikájához fordul. Ausztria-Magyarország politikája folytán Angliának, Francia és Oroszországnak erősödniök kell, mert csak az esetben lesz képes megküzdeni minden eshetőséggel.

Magyar gyalazza a magyart.

Magyarországon mindenki részeg?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

A bőrben meg nem férő ambíció, amely ki-kitör és eget kér, okosabb dolog híján ráveti magát egy-egy messziről jött divatos problémára s kárhuzatos vagy üdvözítő voltát tele-tüdővel üvölti bele a magyar fülekbe. Minden idegen hóbort megtalálja nálunk a maga apostolát, akit egy darabig szánakozó mosolylyal néznek az emberek, de azután úgy megszokják a furesaságait, mint akár a házfedényi női kalapot, amelyet eleintén kacagva csufolt mindenki. Semhogy porba szálljanak vele, inkább elhiszik neki, hogy nincs nagyobb veszedelem, vagy nincs nagyobb áldás annál, amelyet ő hirdet. Még azt is elűrik, hogy szemtől szembe korbolja és picogassa mindazokat, a kik nem hajlandók követni a tanítását.

Az antialkoholizmus is messze földről került hozzánk s ma már sokan vallják, hogy nemesak a borban, hanem benne is van igazság. Külön ujságja is termett már nálunk az alkoholelles mozgalomnak, sőt egyesület is verődött össze, amely a mérsékletességben keresi minden földi bajnak az orvosságát. Egy fiatal orvos plántálta hozzánk ezt a mozgalmat s évek óta versenyt pusztítja a szőlőveszést a filoxerával. Türelmetlen agitációja nem ártott senkinek, még a bornak se, de saját magának használt annyit, hogy miniszteri hivatalt kapott, amelyből igen csinos karriérré nyílik kilátás. Mert nemesak a borban, hanem az antialkoholban is — fölfelé megy a gyöngy.

De, úgy látszik, hogy az antialkohol abban is hasonlít a borhoz, hogy megrészegetik tőle, aki sokat hajtogatja. Ezt igazolja a Daily News egyik száma, amely Dóczy Imre drnak a londoni alkoholelles kongresszuson bemutatott jelentését ismerteti. Ezt a jelentést, ha szóról-szóra igaz, amit az angol világlap mond róla, nem írhatta józan ember, kivált pedig nem írhatta józan magyar ember. A doktor urnak nyilván fejébe szállott az antialkohol, s a hogy a legjamborabb ember is hetet havat összehord az italtól, mimorában ő is a rágalmazók nyelvén beszélt odakünn a saját hazájáról. A Daily News szenzációsan nevezi a Dóczy dr. jelentését, de mi nem tudjuk, hogy minek

nevezzük. Ime, az angol ujság szerint ezek a szörnyüségek voltak benne:

A kongresszus legnagyobb szenzációja mindazonáltal Dóczy Imre drnak, a budapesti alkoholkomisszió hivatalos tudósítójának a jelentése volt. Több érdekes dolog felsorolása után kijelenti, hogy *Magyarországon alig találni iskolát, amelyben olyan tanuló akadna, aki teljesen absztinens.* Olyan alkalmak, mint ünnepnap, keresztelő, lakodalmom és temetés, rendszeres alkalmosszerű az ivásnak, felnőttnél és gyermeknél egyaránt. A pálinkaivás néhány esetben olyan mértéket öltött, hogy az első és második elemi osztályok tanulói egészen berugott állapotban jöttek az iskolába. A jelentés olyan eseteket is felsorol, amelyekben a gyermekek annyira be voltak rugva, hogy nem tudták megtanulni a leckét.

Reggeli pálinkázás címen így ismerteti tovább a lap Dóczy jelentését:

Elég gyakori dolog a gyermekek reggeli pálinkáztatása többnyire azért, hogy a sicást abbahagyják. Nem ritka az sem, hogy gyermekekkel rendszeresen itatnak pálinkát. (Óriási föltűnés.)

Idehaza fölösleges egy szóval is megmondanunk, hogy ennél ostobább valótlanságot még legfanatikusabb ellenségünk sem hivesztelhet rólunk. Már pedig olyan ember vetette papírosra, aki mindenáron, még akaratunk ellenére is meg akar bennünket menteni egy nemzeti veszedelemtől, mely a mi józan magyar népünket egyáltalán nem fenyegeti. Valóban csak az alkoholelles mámor láthatott a magyar iskolákban részeg gyermekeket s csak a feltűnést kereső beteg ambíció gyalázhatta meg velük a magyar kulturát.

Az angol ujság hivatalos kiküldöttnek mondja Dóczy urat, tehát kell lenni valami hivatalos fórumának, amely számon kérheti tőle ezt a hajmeresztő londoni jelentést.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Az élet iskolája. Az *Uránia-színház* csüförtöki műsora bővekedik az érdekesebbnél érdekesebb számokban. Különösen érdekes az *Életiskolája* című látványos dráma, mely elejétől végig leköti a közönség érdeklődését. Hasonlóképen szórakoztató az *Életjáradék* című vigjáték, melyben a párisi színházak legkitűnőbb művészei szerepelnek és mulatságos jelenetekkel kacagtatják meg a nézőket. Természet utáni képekben látható a kötél- és kábelgyártás, míg színes mozgófényképek a gyermekek világszínházát mutatják be. Az előadás kezdete este fél hét órakor. A műsor alatt katonazenajátszik.

* A kandur, mint kritikus. A nemes cicafajnak sokféle tulajdonságát ismertük eddig. Tudjuk, hogy vadászati szenvedélye az nagy; az is közismert dolog, hogy úgy szeret mosakodni, mint akármelyik nyilvánosan megvádolt politikus. Hogy a kandur szerelmes természetű és imádjátához oly epekedő hangon tud szólani, amely megindítja nemesak a hallgató-ágot, hanem az összes kezünk-ügyébe eső eszizmahuzót, porolót és egyéb hozzávágható tárgyat. Ezek a tulajdonságai, bocsánat! jellemvonásai a macskának ismeretesek. De arról a macska természetrajzának kutatói sem irtak eddig, hogy a macska — műkritikai hajlamokkal bír. Pedig ime, bebizonyosodott. És éppen magyar macskák a dicsőség, hogy erre a tudósok figyelmére reáterelődhetik. Történt pedig az eset a budai színház legutolsó „Színészvér” előadásán. Az utolsó felvonásban *Fóti Frida* és *Bálint Béla* meghatóan énekelték duettjüket, amikor egyszerre csak egy hatalmas kandur ugrott fel a színpadra és keservesen nyávogni kezdett. A kritikai vélemény ilyen hangos megnyilatkozásához nem szokott közönség az első percben meglepődötten nézett a kandurra. A karmester a hamis hangok hallatára hidedgetést kapott, a jegyszédők pedig tanácstalanul állottak, nem tudták, szabadjeggyel, vagy fizetett jeggyel jutott a színházba ez a négy lábú

látogató. Legnagyobb zavarban voltak azonban Főti Frida és Bálint Béla. Nem tudták, oly szépen, érzelmesen énekeltek-e, hogy még a macska szívére is meghatották, vagy talán nem nyerték meg ő kandursága tetszését és most panaszkodik. A helyzet bizonytalansága és feszültsége csak addig tartott, amíg valaki a legokosabbat tette, amit tehetett: elnevette magát. No erre aztán a kandur jött zavarba, hogy bátor fellépéséért és őszinte véleménynyilvánításáért ez a jutalom: szívében valószínűleg megvetéssel a közönség iránt — leugrott a színpadról és a bal fényeken oltúnt.

A posta megkárosítása.

Siket Traján igazgató nyilatkozik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

Megirtuk már, hogy a Lloyd Express bécsi vállalat ügynökei, a Koch-testvérek ellen a nagyváradai rendőrség a postaigazgatóság feljelentése folytán nyomozást indított abban az irányban, hogy megkárosították-e a postát levélszállítási módszerükkel. Mint ismeretes, az igazgatóság azzal a gyanúval élt a Lloyd Express ügynökeivel szemben, hogy bécsi kereskedőknek szóló leveleket gyűjtenek össze s egy közös borítékban küldik el Bécsbe, ahol a cég széthordatja. A Koch-testvérek kihallgatása után kitudt, hogy ők csak megrendelési lapokat küldtek s nem kereskedőknek, hanem a Lloyd Express cégnek, amivel a posta megköszönését nem célozták. Ez érdekes ügyből most aztán az a kérdés támadt, hogy büntös manipuláció történt-e. E kérdésben ma érdekes nyilatkozatot közöl Siket Traján, nagyvárad m. kir. posta- és távirdaigazgató, aki mintegy hivatalos szemmel nézve világítja meg az ügyet, hogy az annak lényegével ismeretlen kereskedővilággal megismertesse a szóban forgó ügyet.

A postaigazgató nyilatkozata a következő:

A „Lloyd Express” című, Bécsben székelő osztrák vállalatnak helyi ügynökei útján a m. kir. kincstár anyagi érdekei ellen szervezett magánvállalkozása ügyében szükségesnek tartom a közönséget és különösen az üzleti érdekeire kényes kereskedő világot arra figyelmeztetni, hogy a m. kir. postaregale megsemmisítésére irányuló visszaélések és szabálytalanságok mely büntető rendelkezésekbe ütköznek és minő megtorlást vonnak maguk után.

Erre a felvilágosításra annyival inkább szükség van, mert egyes hírlapi cikkek és nyilatkozatok közlemények alkalmasak arra, hogy az említett osztrák cégnek a magyar postakincstár rovására ügörgő eljárását jogalappal bíróknak tün-
tessék föl.

Legelsőbb ki kell emelnem, hogy a magyar állam területén az 1850. évi december 26. án kelt és az 1899. évi XXX. t.-c. 1. § ával érvényben tartott u. n. postatörvény értelmében a) leveleket, akár nyitva legyenek azok, akár lezárva; b) időszakos lapokat más nem szállíthat, mint a m. kir. posta. A posta ezen kizárólagos szállítási joga a „postaregálé.”

A postaregáléra vonatkozó 1899. évi XXX. t.-c. 1. cikkelye értelmében egyedül mérvadó „Postai Tarifák és Postaüzleti Szabályzat”-ban, továbbá a „Posta- és Távirda Szabályrendeletek Gyűjteményé”-ben, valamint egyéb hivatalos kiadásban megjelent szabályok áthágása a kincstártól megvont díjak ötszörösétől egész harmincszorosáig terjedő összegével büntetettik. De az ilyen büntetés csak a postai kezelés keretén belül megállapított egyes esetekben alkalmazható, feltéve, hogy a hibás fél eljárása rossz-hiszeműnek nem tekinthető.

A rossz-hiszeműen elkövetett postajövedéki áthágást a „Postai Tarifák és Postaüzleti Szabályzat” V. rész 2. § p) pontja csalásnak minősíti, amely a büntetőtörvény intézkedései alá esik.

A folytatólagosan, tömegesen és üzletszerűen ügörgő postajövedéki áthágások, épen a nyilvánvaló célzat és szándékosság miatt, a

rosszhiszeműen elkövetett postajövedéki áthágások csoportjába tartoznak.

Itt kitérek még azon vitatott, bár szak szempontból egyáltalában nem vitás kérdésre, hogy kereskedelmi levelezések üzletszerű gyűjtése és szállítása postajövedéki áthágás-e, vagy sem.

Erre nézve a „Postai Tarifák és Postaüzleti Szabályzat” I. rész 1. § a egészen világosan akként intézkedik, hogy levelet (levelezőlapot, vagyis személyes és tényleges levelezés jellegével bíró közleményt) és időszakos lapot szállítás végett gyűjteni nem szabad.

Midőn az elmondottakban föltartam a postajövedéki áthágás lényegét és ismérveit, indítatva érzem magamat annak kijelentésére is, hogy a m. kir. kincstár megrövidítését, károsítását minden rendelkezésemre álló törvényes eszközzel meg fogom gátoltatni.

Nagyvárad, 1909. augusztus 4. én.

Siket Traján,

m. kir. posta- és távirdaigazgató.

Rosenberg Sándor dr. a ravatalon.

Atszállítás a templomba.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

Az aradi hitközség főrabbiának, Rosenberg Sándor dr-nak elhunyt mindenütt, ahova a gyász-hír eljutott, az igaz részvét hangját szólaltatta meg. Az Eötvös-utcai gyászházban ma az egész nap folyamán valóságos népvándorlás volt. Nemesak az elhunytak hittestvérei, hanem a város társadalmának más vallású előkelőségei, továbbá minden osztályból való résztvevők ke-resték fel az egyszerű gyászpompával díszített halottas szobát, melyben, nyolc gyertya halvány fénye között feküdt a koporsó, fekete posztóval letakarva.

A gyászoló család és a gyászoló hitközség rengeteg részvétlávratot kapott az ország minden részéből és a külföldről is. Miazok az egyesületek, melyeknek a megboldogult alapítója, díszelnöke vagy dísztagja volt, külön-külön gyászjelentésben tudatták tagjaikkal a szomorú eseményt.

Délután hat órakor megjelent a gyászház-nál az aradi izraelita négyzet küldöttsége Etes Árminné vezetésével és az özvegy rabbinó előtt tolmácsolták az egyesület részvétét.

Az aradi zsidó hitközség előjárósága ma ismét ülést tartott, amelyen megállapították a holnapi gyászszerartás programját és megtettek minden intézkedést arra, hogy az a rituális egyszerűsége dacára méltó legyen a nagy halotthoz és az öt sirató hitközséghez.

Mint megirtuk, a hitközség kimondotta, hogy az elhunyt főrabbit a község halottjának tekinti. Megkérte a családot, adja beleegyezését ahhoz, hogy a zsinagógából temethesse el szeretett lelkipásztorát. A család beleegyezését adta és ma este fel nyolc órakor történt meg a holttest átszállítása a zsidó templomba a gyász-házból.

Óriási közönség lepte el az Eötvös-utcat már hét óra előtt és a kirendelt rendőröknek ugyancsak sok dolguk akadt a forgalom szabadon tartását akadályozó tömeg sorakoztatásával. Egy negyed nyolc órakor a gyászház elé gördült a négy lovas, ridegen egyszerű halottas kocsis, melynek látására egyszerre elült a zsidóság, a zaj.

Néhány perccel fél nyolc előtt felvonult az egyházi szerartást végző funkcionáriusok testülete, a rabbik és a templomi énekesek kara. Vágvölgyi Lajos dr., minthogy neki mint koha-nitának halottasházba lépnie a zsidó vallás törvényei szerint tilos, az utcán várta meg a holt-

test érkezését. Ott volt még Strauszman lippai rabbi is.

A halottas szoba melletti egyik teremben gyűlt egybe a gyászoló család, akik előtt megjelent a zsidó hitközség küldöttsége Nemess Zsigmond dr. vezetésével, aki néhány szóban fejezte ki a gyászban egyenlő részt kérő hitközség részvétét.

Ennek megtörténte után egy szivettépő jelenet játszódott le. A család oda lépett a koporsóhoz, hogy halottjától bucsút vegyen, mielőtt még a boldog családi élet örömeitől besugárzott tüzhelyet örökre elhagyná. Az özvegy Nemess dr. segítségével támolygott a koporsóig, amelyre reaborult és keserves zokogással átölelte azt. Az elhunyt gyermekeinek jajveszékelése összevegyült a jelenlévők vissza nem fojtható felzokogásával és szem nem marad szárazon, míg az egyház papjai bus, a szívébe markoló időn héber gyászszerartás éneklését be nem fejezték. A koporsót befogadó szoba padmalytól a padlógig feketébe burkolt falai verik vissza a gyásznak hangjait, amelyek végig kísérik a koporsót azon az uton, melyet a komor gyászszerartás színhelyétől a halottas kocsig tesz meg.

Az utca lámpásai már kigyuladtak, mikor a kocsis lassu lépésben megindult, hogy a nagy-névű főrabbi tetemét elvigye áldásos működésének színhelyére, a zsinagógába. A Szabadság-téren és Boczkó-utcában sűrű embertömeg lepte el az utakat és némán, hangtalanul fogadták az utolsó útjára készülő halottat.

A zsinagóga előcsarnoka és maga az imaház ekkorra már teljesen elkészült szomorú gyászpompájának felöltésével. A templom főhajójában álló főoltár és az első öt padsor fekete posztóval van bevonva. A főoltártól jobbra van az elhunyt lelkipásztor ülőhelye, melyet fekete és ezüstös díszszel tarkított sátor-szerű menyezettel láttak el. Az előcsarnokban helyezték el éjszakára a koporsót és mellette a Chevra-Kadish alkalmazottai örködnek. Nyolc óra elmult, mikor a gyászszerartás utolsó akkordjának hangjai megtörnek a fekete falakra és a közönség elvonul a gyász színhelyéről.

A temetési szerartás, mint azt megirtuk, pontban kilenc órakor veszi kezdetét. A templomban Fischer Gyula dr. budapesti főrabbi és Kecskeméti Lipót dr. nagyváradai főrabbi mondanak gyászbeszédet. A szónokiatok közt a templomi énekkar gyászdalokat ad elő. A temetőben Vágvölgyi Lajos dr. rabbi és Nemess Zsigmond dr. hitközségi elnök vesznek bucsút az aradi hitközség nevében. A siránál ezenkívül még számos kartárs a elhunytak fog beszédet tartani.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Inzultált színész. Budapestről írják: Vidra Irén színész a nyáron nagyobb társasággal Cinkotáról a fővárosba utazott vissza. Alighogy elfoglalták a helyi érdekű vasut egyik másodosztályú kocsizakaszát, nagy lármával belépett a kocsiba Igriczi József, neje és egy barátja társaságában. Igriczi, ki sok bort fogyasztott a cinkotai nagy itcében, sértő szavakkal illette Vidra Irént, majd midőn a színész társaságában levő férfiak a megsértett színész védelmére kelttek, Igriczi és barátja ezeket is szidalmazták. Hába igyekezett a vicinális ellenőre rendet teremteni, Igricziék tovább lármáztak, sőt a vonat ablakait is beverték. Végre a Ferenc József laktanyai állomásnál a vonatellenőr rendőrökkel az egész társaságot leszállították a vonatról, akik Igriczi Józsefet és nejét, valamint a barátot is előállították. Becsületsértés és idegen ingó vagyon rongálásért ma voata felelősségre Wiener dr. járásbíró a duhajkodókat, azonban a beidéztet felek nem jelentek meg, miért is a bíró az eljárást Igricziék ellen megszüntette.

Elfogtak egy diplomás betörőt.

Kasszafurás érettségi bizonyítvánnyal.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, augusztus 4.

A múlt hónap huszonnyolcadikán — mint az *Aradi Közlöny* is megírta — vakmerő betörés történt Budapesten a Rákos-utca 14. sz. házában. Drucker Dániel gyáros leányát fosztották ki. Délután négy óra körül, amikor a gyáros már megebédelt és eltávozott hazulról, megjelent a lakásán egy fiatalember. Tulajdonképpen nem is a gyarost kereste, hanem a cselédjét, Rosner Terézt, aki a szeretője volt. Már az előttevaló napon megbeszéltek, hogy kirándulnak a városligetbe. A leány tehát várta a fiatalembert, aki hamar megtudta, hogy üres a nagy lakás, senki sincs otthon, csak Teréz. Egyszerre azt mondta a fiatalember Rosner Teréznek:

— Fiam, most maradj nyugton. Ne kiabálj, fogd be a szád, én kirabolom ezt a szép lakást. Látod, már be is zárom az ajtókat, hogy be ne jöhessen senki. Csak meg ne mocsanj . . .

Megijedt a lány és segítségért akart kiáltani. Az udvarló ráugrott, földre teperte, betömte a száját, összekötözte és azt mondta neki:

— Így. Ezt jól csináltam.

Bement a gyáros szobáiba. Feltörte a szekrényeket, kifurta a kasszát és elvitt minden értékes holmit. Félórahosszáig tartott a fosztogatás, párszáz korona készpénzt is talált az udvarló, meglehetősen távozott tehát. Bezárta szépen az ajtókat, aztán a 75. számú hordárnak átadott egy levelet, amelyet a gyáros nevére címezett és elküldte neki a gyárába. Ebben a levélben azt írta a vakmerő betörő, hogy siessen hamar Drucker Dániel a lakására, mert ott — betörők jártak. Szörnyen megijedt Drucker, rohant haza, lakatossal kellett fölnyittatni a lakását. A cselédleányt, aki aztán részletesen elmesélte a rablás történetét. De nem tudta megmondani a szeretője nevét. Elmesélte, hogy két hét előtt ismerkedett meg barátjával, akiről csak annyit tud, hogy állítólag doktor, azt mondta, asszisztens. A rendőrség kihallgatta a leányt, kihallgatták a 75. számú hordárt, Sebők Jánost, aki szintén csak a személyleírását tudta adni a betörőnek. Így aztán nehezen ment a nyomozás, máig semmi eredménnyel. Ma aztán kézrekerült a diplomás betörő, mert tényleg van diplomája.

Két detektív ma estefelé az összekötővasúti-híd körül járkált, amikor föltűnt nekik egy züllött külsejű csavargó, a vasúti töltésen. Odamentek hozzá, igazolásra szólították, majd bekisérték a főkapitányságra. A személyleírás alapján sejtették, hogy a Rákos-utcai betörőt fogták el. Nyomban szembesítették Rosner Terézzel és a hordárral, mind a ketten fölismerték a „doktor” urat. Erre aztán beismert mindent a fiatal ember. Beismerte, hogy ő követte el a vakmerő betörést. A neve ifjabb Zsemle Lajos, huszonnyolcszázötven éves, jelenleg állás nélkül van. Igen jó családból származik, züllött, lopott, sikkasztott, de eddig még nem volt büntetve. Mindig megkönyörültek rajta, amikor a ballépéseket elkövette. Már kétszer öngyilkos-kísérletet is követett el s végül a hozzátartozói, mielőtt végleg levették volna róla a kezüket, a belgyógyászati klinikán helyezték el. Ott szereztek neki állást, könyvelői állást a betegfelvételi osztályon. Itt mindenki doktor urnak szólította. Ez tetszett

neki s azóta állandóan mint orvos szerepelt mindenütt.

Legutóbb már a klinikáról is kidobták. Ott is csinált valami szabálytalanságot. Zsemle Lajost letartóztatta a rendőrség s holnap délután már átkísérik az ügyészségre.

Konzultál a Lipótváros.

— Budapesti levél. —

Szeptemberben tartják meg Budapesten az orvosok nemzetközi kongresszusát. Mind az öt világrész orvosai, kitűnő tudósok, operatőr-művészek, a specialitások világhírű ismerői és félistenei itt lesznek Magyarországon, ahol hatalmas előkészületeket tesznek az illusztris vendégek fogadtatására. Maga Andrássy Gyula belügyminiszter érdeklődik a legelőkeltebben a kongresszus iránt, amelynek jelentőségéből egyáltalán nem von le semmit a romániai és szerbiai orvosok tüntető távolmaradása.

De nemcsak a magyar orvosok körében nagy hullámokat a kongresszusra való szervezkedés. Készülődnek a betegek is, a gazdag betegek, akik a kongresszustól várják a csodát, a meggyógyulást. Mihelyt híre ment, hogy a londoni, pétervári és amerikai professzorok közül is számosan jelennek meg a kongresszuson, a Lipótvárosban (ahol nemcsak a nagyon gazdagok, de a nagyon súlyos betegek is egy rakáson vannak) új reménység szállotta meg a betegeket. Nagyon sokan akarják konzultáltatni magukat a hírneves külföldi orvosokkal. És nem bánják, akármibe is kerül. Azoknál a budapesti orvosoknál, akik a külföldiekkel összeköttetésben vannak, már eddig is sokan kérdezősködtek a *honoráriumok* iránt. Átlagban ezer korona az a legkisebb összeg, amivel egy külföldi professzor megelégszik. A Lipótvárosban persze bőven telnek az ezer koronák. Melyik börzeáner vagy nagykereskedő ne áldozna ennyit, ha az egészségéről van szó, vagyis inkább a betegségéről, amely orvosi díjakban, kurákban eddig is sok szép pénzüket emésztette föl.

Más kérdés azonban, hogy a külföldi orvosok megteszik-e azt a szivességet a magyar betegeknek, hogy konzultálják őket. Ez a téma több ízben foglalkoztatta már az orvosi kart. A vélemények meglehetősen elágazók. Némelyek szerint inkollégiális konkurrencia csinálás volna, ha a külföldiek épp a legjobban fizető betegek pénzét fölöznék le. Mások szerint az orvosi mesterség gyakorlása nem szorítható korlátok közé, a tudomány és a humanizmus szempontjából pedig egyenesen üdvös és nemes cselekedet, ha éppen a legkiválóbb orvosok nem árulják zsákban a művészetüket és segítenek azokon, akik hozzájuk fordulnak. A legutóbbi orvosi kongresszus alkalmával is történtek hasonló konzultálások s épp oly vihart támasztottak, mint amilyen most készül Budapesten. Amire egyáltalán nincs szükség, mert ha beteg felebarátom ezer vagy kétezer koronát áldoz a gyógyulására, ehhez sem nekem, sem az államnak, sem a mellőzött orvosoknak semmi köze. Legföljebb a lipótvárosiak sanylik meg, akik régi betegségükhöz ujat szereznek, azt, ami az érvágás után lép föl.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Aradi ügyvéd kihallgatása a Dungyerszki-ügyben.

A budapesti rendőrség nyomozása.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 4.

A dúsgazdag *Dungyerszki* nevével történt nagy visszaélésben a rendőrség folytatja a vizsgálatot. A budapesti rendőri sajtóiroda jelentése szerint *Aradon is tartottak* vizsgálatot ez ügyben.

A bűnügy mai fejleményeiről ezeket közöljük:

A budapesti rendőrségen ma *Egry Péter* Pál rendőrkapitány befejezte a vizsgálatot és *Breslin* Emilt, valamint az ügyre vonatkozó iratokat átküldi az ügyészséghez. *Mandics* Ede dr. és *Weisz* Emil megmaradtak a tagadás mellett, míg *Breslin* fenntartotta vallomását, mely különösen *Mandicsra* nagyon terhelő. Szerinte, — úgy ahogyan ezt már megirtuk — *Mandics* oktatta ki őt, *Budapestről* küldötte el *Szabadkára* azzal az utasítással, hogy *Kállay* utca 1. szám alatt vegyen lakást és ott a *Dungyerszki* *Bogdán* névre szóló ajánlott levelet az okmányokkal, telekkönyvi kivonattal és szerződéssel vegye át és a szerződést *Szabadkán* a közjegyzőnél hitelesíttesse. Ott a hitelesítés nem sikerült, tehát *Julius* 27-én *Budapestre* jött *Mandics*hoz, itt másnap, *Mandics* utasítására felkereste *Weisz*t, aki szintén tudta, hogy ő nem *Dungyerszki*, mert *Breslinnek* szólította, 28-án pedig elmentek *Cottely* közjegyzőhöz, kinél *Mandics* és *Weisz* személyazonossági tanúgyanánt szerepeltek. Másnap *Breslin* a hitelesített okmányokkal elutazott, járt *Óbecsén* *Milkó* dr. ügyvédnél, akinél *Ivanovits* *György* néven mutatkozott be. A kölcsönfelvételi család azonban kiderült és a társaság bajba került. A rendőrség a további letartóztatásoktól eltekintett és az iratokat további indítványtételre áttette az ügyészséghez.

A budapesti rendőri sajtóiroda ma a *Dungyerszki*-féle szélhámosság ügyében a következő jelentést adta ki:

„A *Dungyerszki* *Bogdán* nevével való visszaélés révén történt csalási kísérletben a rendőrség befejezte a vizsgálatot. Az iratokat ma átküldték az ügyészségre és a letartóztatott csalót, *Breslin* Emilt is átadták a bíróságnak. *Breslin* vallomásában terhelőleg adja elő a tényállást úgy *Mandics* Ede dr. ügyvédre, mint *Weisz* Vilmos ügynökre vonatkozólag. Állítása szerint mindakettő teljesen tisztában volt a kilitével és tudatosan szerepeltették a közjegyző előtt *Dungyerszki* *Bogdán*ként. *Breslin* *eszköznek* tünteti fel magát, aki *Mandics* Ede dr. és *Weisz* Vilmos utmutatása és segédkezése mellett játszotta el kriminális szerepét. *Mandics* Ede dr. és *Weisz* Vilmos ezzel szemben egyértelműleg azt vallják, hogy ők mindvégig *Dungyerszki* *Bogdán*ként tartották *Breslin* Emilt. *Mandics* Ede dr. hivatkozik védekezésében *Iszpravnik* *Xavér* dr. szabadkai ügyvéddel folytatott levelezésére, melyben *Dungyerszki* *Bogdán* kölcsönfelvételéről volt szó. Fel is mutatott néhány levelet. Így tehát ő jóhiszeműleg hihette, hogy *Dungyerszki* *Bogdán*nak tényleg kölcsönre van szüksége. A rendőrség megállapította, hogy *Iszpravnik* *Xavér* nevű ügyvéd *nincs is Szabadkán, van azonban Aradon egy ilyen nevű ügyvéd, azt kihallgatták, azonban egyáltalán semmit sem tud a kérdéses ügyről s ennek érdekében folytatott levelezésről.*“

Öngyilkos tanársegéd.

A féltékenység halottja.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 4

Ma éjszaka — mint budapesti tudósítónk jelenti — Zirkelbach Antal dr. bicskei születésű 38 éves gyakorló orvos Budapesten Ráday-utca 18. számú lakásán agyonlőtte magát. Zirkelbach Antal dr. az első számú belgyógyászati klinikán Kétly Károly tanár első asszisztense volt már 12 év óta. Külön praxist nem is folytatott. A klinikán nagyon szerették, különösen Kétly tanár, aki kiváló tehetségű segédet látott benne.

Zirkelbach nehéz pályáján nagy ambícióval működött. Különösen az újabb betegségek eredetét és gyógy módját kutatta nagy sikerrel. Orvosi szaklapokban számos, nagy érdeklődést keltő cikke jelent meg s most készült a magántanári vizsgára.

A szorgalmas törekvő orvos folyton tanult s mégis megtörtént, hogy nemrég a képesítési vizsgán két tanár megbuktatta. Ez nagyon elkeserítette az ambiciózus orvost. Azóta valósággal buskomor lett. Kartársainak folyton panaszkodott, de egy szóval sem árulta el, hogy öngyilkossággal foglalkozik. Ma reggel a klinikán feltűnt, hogy Zirkelbach dr. nem jelent meg. Kétly tanár szolgát küldött az asszisztens Ráday-utca 18. számú lakására. A szolgát a lakásban Heteyi Erzsébet fogadta.

— Itthon van a doktor ur? — kérdezte a szolgálta a cselédtől.

— Igen, még alszik, — válaszolta a leány.

A szolgálta különösnek találta, hogy a mindig pontos orvos elaludt. Beakart nyitni a szobájába, de az ajtót zárva találta. Kopogott s miután választ nem kapott, a most már aggodó cseléddel együtt feltörte az ajtót. A szoba be volt sötétítve. Amikor kinyitották az ablakablakot, elszörnyedve látták, hogy a tanársegéd élettelenül fekszik az ágyában. Az arcát és a mellét vér beritotta. Nyomban telefonáltak a mentőknek, értesítették az esetről a rendőrséget. Előbb a mentők érkeztek meg, akik konstataáltak, hogy a tanársegéd már meghalt. Öngyilkossá lett. Revolverből egy golyót a jobb háltékába, kettőt a bal mellébe röpitett. A három lövés a halál után vagyakozó embert nyomban megölte. Valószínű, hogy Zirkelbach még az éjszaka folyamán követte el az öngyilkosságot. A lövések zaját senki sem hallotta. A rendőri bizottság is megállapította ugyanezeket. Az orvos éjjeli szekrényén két levelet találtak. Zirkelbach írta ezeket. Az egyik Csapó Olga színésznőnek Rákos-utca 2. szám alá, a másik bátyjának, Zirkelbach Arnold vaskereskedőnek Várház-utca 6. szám alá volt címezve. Az öngyilkos orvos holttestét a bonetani intézetbe vitték.

Más verzió szerint Zirkelbach drnak évek óta viszonya volt Csapó Olga volt operaénekesnővel és ujabban nagyon kiélesedett közöttük a helyzet. A viszonyból egy gyermek is származott. Csapó Olga már régóta forszírozta a doktort, hogy vegye nőül. Tegnap este is heves jelenet játszódott le a szerelmesek között. A leány sürgette az esküvőt.

— Már intézkedtem, — mondotta az orvos, — hogy szabadságot kapjak, akkor elmegyünk Parádra és megesküszünk.

A leány nem adott hitelt az orvos szavainak:

— Nem hiszek neked — mondotta. — Nemcsak a szüleid miatt nem akarsz elvenni, hanem egy másik leány miatt halasztgatod a házasságot.

— Ne izgass ily ostobaságokkal — kiáltott az orvos ingerülten — mert isten bizony föbe lövöm magamat.

— Tedd meg — válaszolt a leány — én pedig leugrok az emeletről.

Arról is beszélnek, hogy miután Zirkelbach nem tudta elnyerni a magántanári képesítést, el akart távozni Budapestről. Parád közepében kapott egy kis községben körorvosi állást. Hét község tartozott kerületéhez. Zirkelbach el is foglalta állását, ott tartózkodott 3 héttig, de egy szép napon így szólt hozzá a községi bíró:

— Azután az orvos urnak van-e diplomája és tud-e fogat húzni?

Zirkelbachot ez a két antikulturára való kérdés annyira felbosszantotta, hogy megszökött állásából.

Gyilkosság az ügyvédi irodában.

Megölte az édes apját.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 4

Rémes tragédia játszódott le Lugoson tegnap délben a Pop Izidor féle ügyvédi irodában. Egy Sirbu Jon nevű gruini parasztgazda az irodában lefolyt egyezségi tárgyalás közben meggyilkolta az édes apját. A városszerte nagy szenzációt keltett bűneset részletei a következők:

Sirbu Jon gruini 34 esztendő parasztgazda régóta pörben állott édes atyjával, a 60 év körüli Sirbu Juliussal. Nem tudtak a 17 holdas birtokon megosztzkodni, ezen folyt köztük éveken át a pörlekedés. A legutóbbi napokban, miután az apa már pörnyertes volt, olyanféle egyezséget kíséreltek meg, hogy az, aki a kilenven esztendő kort meghaladt nagyapát eltartja, egy holddal többet kapjon az osztzkodásnál. Az egyezés végleges megkötésére pénteken délelőtt bementek Pop Izidor dr. irodájába. Az ügyvéd távollétében Comsia dr. ügyvédjelölt tárgyal velük.

A fiu nagyon sokallotta a perköltségeket, amelyeket teljesen neki kellett volna kifizetnie s huzódott az egyezés megkötésétől. Erre az ügyvédjelölt kijelentette, hogy másnapra kiteszi a szűrét a birtokról. Az apa is neki berzenkedett s szidni kezdte a fiát, fogadkozott, hogy kidobja a portáról. A fölizgatott Sirbu Jon erre kést rántott s markolatig döfte az apja mellébe. A kés a szív alatt hatolt be s pár pillanat alatt halált okozott. Az öreg ember Comsia dr. támogatása mellett kitámolygott az előszobába, onnan holtan zuhant ki az utca járdájára.

A gyilkos a nagy zavarban elillant s kihajtott egyenesen Gruinba a feleségéhez. Mikor délután keresték a csendőrök, már ép megalkudott egy kocsissal, aki beviszi Lugosra. A rendőrségen azonnal kihallgatták, ahol elmondta apróra régi viszálykodását az apjával. Az öreg állandóan üldözte, többször elkergette a házából. A testvérbátyja folyton ellene tüzelte az apa szenvedélyét s jó maga is ütött rajta nagyokat, ha szerét tehette; el is ítelték egy ízben súlyos testi sértésért. Az öreg Sirbu állítólag szemet vetett a fia feleségére, emiatt is állandó volt köztük a civódás. Egyszer ilyen természetű veszekedésből kifolyólag az apa alaposan helyben hagyta a gyilkos fiut, amiért aztán ülnie kellett. Szóval: kétségtelen, hogy a szerencsétlen ember sokat szenvedett, amíg a szörnyű tette vetemedett. A kést, amely egyszerű konyhaszerszám, a rendőrség elkobozta.

Ki a gazember?

Kohn és a hamis eskü.

*

— Ha van pénz, hát miért nincs — s ha nincs pénz, hát miért van — zokogta már az öreg özönvíz előtti őseMBER mélabus elkeseredettséggel. A legnagyobb hatalom, erő és befolyás — a pénz, a nyomorult, a mindent megvásárló pénz! Nagy Napoleontól egész Gromobojig mindig és mindenhol a pénz beszél — s a kutya ugat. Ez utóbbi ugyan nem fontos, de a közmondás így találta jónak megállapítani a pénz beszélő képességét.

Körülbelül így formán mélézött Kohn Szilveszter polgártárs, miközben keserű szívvél és üres zsebbel tekintett a jövő elé, amelyről egy hiteles irodalomtörténeti adat megállapította: Hogy jönni fog, mert jönni kell egy jobb kornak...

A százezrek ajakán buzgó imádsággal epegett jobb kor helyett Kohn ur hirtelen szembetalálta magát Schwarcz Keresztély nevű barátjával, akiről azt beszéltek a faluban, hogy négy év alatt ötször mondta be a csődöt. Tehát van pénze?

— Keresztély, Keresztély! — sóhajtott a resignált hangon Kohn Szilveszter — adjál kölcsön ötven koronát! Két hét múlva visszakapod! A feleségem azt mondta, hogy ne jöjjenek haza, ha nem veszem meg neki azt az új kalapot. Te tudod, hogy az mit jelent, ha az asszony valamit akar.

Schwarcz Keresztély megsajnálta barátját és a legutolsó csőd passzíváiból kiutalványozott neki ötven kroncsit kölcsönképpen.

A kabaréirodalom terminológiája szerint: „az idő halad, az idő halad”. Kohn Szilveszter, mint jó adóshoz illik, megfeledezett a baráti sziveségről, az ötven koronáról és már egy félév is elhaladt, amikor saját tudtán és beleegyezésén kívül egy szép napon ismét találkozott Keresztély barátjával.

— Na mi van a pénzzel — kérde Keresztély élénken.

— Miféle pénzzel? vágta ki szemtelen bátorsággal Kohn ur és herosztrateszi mosolyal várta a hatást.

A jó izlés érdekében elhallgatom a hirtelen lezajlott dialógust és áttérek a második felvonásra, mely a járásbírótság előtt játszódott le. Schwarcz ugyanis beperelte barátját az 50 kroncs és jár. iránt és a napokban folyt le a tárgyalás, körülbelül így:

A bíró: Maga adott Kohnnak 50 koronát kölcsön?

Schwarcz: Hát persze, hogy adtam.

A bíró: Kohn, kapott maga ötven koronát a felperestől?

Kohn: Ne éljek bíró ur, ha egy krajcárt is kaptam! Schwarcz hazudik. Hisz nekem már nem kölcsönöz a Koronabank sem.

A bíró: Meg mer erre esküdni?

Kohn: Hász! a Frag! Merek-e? Hisz abból élek.

Kohn tényleg letette az esküt, Schwarcz pedig elvesztette a pert. Oda volt az ötven koronája.

A folyosón találkozott a két néhai barát. Kohn ingerülten odaugrik a dühtől remegő Schwarczhoz:

— Te Niemand! Te gazember!

— Még én vagyok a Niemand, a gazember! — fakadt ki Schwarcz epésen. — Te leesküszöd az ötven koronát és én vagyok a gazember? Ez nem rossz!

— Hát persze, hogy gazember vagy — sugta a fülébe Kohn, — amikor hagyod, hogy a legjobb barátod rongyos ötven korona miatt hamis esküt tegyen!

HIREK.

A vízművek zárgondnokának díja.

1200 korona tiszteletdíj havonta.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 4

Több ízben megemlékeztünk már Szathmáry Károly, a vízművek zárgondnokának költségjegyzékéről, a mely a törvényszék előtt fekszik. Szathmáry Károly körülbelül 38 ezer korona zárgondnoki költséget számított fel és kért megállapíttatni. Ezt a költségjegyzéket a vízmű igazgatósága kérte visszaadni a zárgondnoknak, mert dacára annak, hogy 4500 tételt tartalmaz, folyó számmal nincsen el látva és így nem lehet rá észrevételeket tenni. Szathmáry Károly azóta beterjesztette szabályszerűen kiállított újabb költségjegyzékét.

A törvényszék ezt a költségjegyzéket azzal adta ki a városnak és a vízmű igazgatóságának, hogy arra vonatkozólag tegyék meg észrevételeiket. Ma érkeztek be az észrevételek a törvényszékhez. A város kérte az észrevételeiben, hogy egyszerűsítés okából állapítson meg a bíróság Szathmáry Károly részére havi 1200 korona tiszteletdíjat. Ez által elkerülhető mindenféle komplikáció.

A vízmű igazgatósága nevében Mandl Vilmos dr. ezzel szemben észrevételeiben tiltakozik az ellen, hogy a zárgondnok részére egy fillért is megállapítsanak, mert Szathmáry Károlynak hivatalos kötelessége a zárgondnoki munka. Az üzemigazgató ugyanis 3000 korona helyett azért kap 6000 korona fizetést, hogy ezért a vízvezetési művek zárgondnoki teendőit is ellássa. A kérdésben a törvényszék fog dönteni.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 5-én az időjárás: változékony, enyhe, elvélve csapadék, zivatarok.

— A hadosztályparancsnok szemléje. Grünzweig Henrik altábornagy, a 37. hadosztályparancsnoka Aradra érkezett és ma a helyőrség kivonult csapatai fölött szemlélet tartott, melynek folyamán többször kifejezte megelégedését a csapatok kiképzése felett. Délután a katonák lakóhelyiségeit, továbbá a fegyházat látogatta meg. Holnap délután érkezik Aradra Frank Libor temesvári hadtestparancsnok és pénteken szemléli meg a helyőrséget.

— Egy herceg lemondása. Berliából jelentik: A Weimariische Zeitung a lap hivatalos részében jelenti, hogy Herrmann szász weimari herceg a maga és örökösai nevében lemondott a nagyhercegi trón örökléséről és a nagyhercegi ház hercegeit megillető egyéb jogokról és címekről és az Ostheim gróf rangot és nevet kapta. A herceget egy év előtt rendkívül nagy adósságai miatt gondnokság alá helyezték. Lemondása a weimari hercegi jogokról és kinevezése gróffá, ezzel áll összefüggésben.

— A vesztőhelyért. Szathmáry János Acsev. főfelügyelő 30 koronát küldött hozzánk Nachtnébel Ödön ravatalára szánt koszorú megváltása fejében, hogy a vesztőhely javára fordítsuk.

Az aradi munkásbiztosító pénztár tisztviselői kara ma huszonhárom korona 31 fillért küldött az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez, a vesztőhely megváltásának céljaira. Rendelhetési helyére juttatjuk.

— Bronzkoszorú a Kossuth-szobron. Mericskay Ferenc Párisba elszármazott aradi születésű műlakatos ma arról értesítette a Kossuth Lajos-asztaltársaságot, hogy a szeptemberi leleplezésre egy hatalmas bronzkoszorút készít a társaság részére, melyet mint az asztaltársaság Kossuth Lajos iránt érzett örök hálójának jelét kér elhelyezni.

— A baja-bátaszéki hid és vasut megnyitása érdekében ma délelőtt nagy alföldi küldöttség járt a kereskedelmi minisztériumban Sztérynyi József államtitkárnál. A küldöttség arra kérte az államtitkárt, hogy nyissák meg mielőbb a forgalmat és a tarifális kedvezményben egyenlő elbánásban részesítsék. Sztérynyi államtitkár megnyugtatta a küldöttséget és tudatta, hogy a hidat és vasutat október 1-én okvetlenül megnyitják és átadják a forgalomnak.

— Vallási téboly a Határ-utcában. Az alábbi levelet kaptuk a Határ-utcai háztulajdonosok egy részének nevében s fölhívjuk rá a hatóság figyelmét:

A Határ-utca 8. szám alatt egy vallási tébolyban szenvedő ember lakik, ki már hajnali két órakor nyitott ablaknál oly éktelen hangosan, mondhatni ordítva fohászkodik az Uristenhez, hogy az egész utca éjjeli nyugodalma ez által gátolva van és ebben a rekkenő hőségben kénytelenek vagyunk zárt ablakok mellett aludni, de ez sem használ, mert a fohászok oly éneklő hangon és oly áhitatosan törtetnek a Mindenható felé, hogy egész nap görnyedő munkával elfáradt testünknek nincsen meg a kellő nyugodalma. Esedezünk ezuton az illetékes hatósághoz, kegyeskedjenek ezen segíteni, mert a dolog már oda fajult, hogy nemesak hajnalban, hanem már ebéd után elkezd éneklő litániáit zengeni. Vannak lakóink, kik ezért mondották fel lakásaikat. Tessék meggyőződni róla s meg lesznek győződve, hogy igazat mondunk. Teljes tisztelettel a Határ-utcai szomszédos házak tulajdonosai.

— Krón Kálmán nem halt meg. Világosi jelentésünk alapján ma azt közöltük, hogy Krón Kálmán ott meghalt. Ma kiderült, hogy Krón csak tetszhalott volt. Ugyanis egy napig nem volt eszméleténél és olyan jelek mutatkoztak, mintha az érverése is teljesen megszűnt volna. Hozzá tartozói ebből arra következtettek, hogy meghalt. Ma azonban Krón eszméletre tért.

— Meghalt Rudolf trónörökös vadásza. A Marosvásárhely melletti Sáromberkén Fodor György 48-49 iki honvéd, fia gazdaságán az istálló padlásáról, vagy ahogy az odavaló nép mondja, a pajta híjáról a marháknak takarmányt akart levetni. Az öreg honvéd elszedült s oly szerencsétlenül zuhant alá, hogy azonnal szörnyet halt. Fodor kitűnő vadász volt s mint ilyen, a Teleki Sámuel gróf, híres afrikai utzó és boldogult Rudolf trónörökös görényi vadászatain gyakran vett részt.

— véres kardpárbaj. Súlyos kimenetelű párbaj híret jelentik Tusnádfürdőről. Csutak Károly fürdőigazgató, volt honvédszázados és Zalán István főispáni titkár voltak az ellenfelek. A párbaj a fürdő nagytermében folyt le, vezető segédként Hallay Ubul főispán szerepelt. Heves kaszabolás ment végbe, melynek során a fürdőigazgató ellenfelének fején mély vágást tett, csaknem ketté hasította a koponyáját. Zalán István eszméletlenül maradt a párbaj színhelyén. Ellenfele, Csutak fürdőigazgató a homlokán könnyebben sérült meg.

— Korvin motorcsónakja. Bécsből táviratozzák: A „Correspondenz Wilhelm“ jelenti Covesből: A hydroplanok tegnapi versenyén Covesben lovag Korvin közös hadseregbeli főhadnagy Ricochet nevű új szerkezetű motorcsónakjával első lett.

— Riasztó hír. Temesvárról írják: Néhány nap óta az a hír járja be a várost, hogy a közelben fekvő Buziásfürdő üdülést kereső vendég közönsége között tifuszjárvány ütött ki. A hír teljesen alaptalan. Tény az, hogy egy szabadkai család, amely Buziásra igyekezett nyaralni, utközben tifuszban megbetegedett és a család több tagja a temesvári közpórházban nyert felvételt. A veszedelmes betegség csiráit a család magával hozta még Szabadkáról és egyáltalában nincs összefüggés Buziásfürdő kies üdülők helye és a pusztító kór között. A beteg család tagjai már a javulás útján vannak.

— Leégett fűrészgár. Szászrégenből táviratozzák: Ma hajnalban kigyuladt a szászrégeni állomás közelében fekvő Goldfinger-Teplánszky cég fűrészgára. A tűz igen gyorsan terjedt tovább. Lokalizálására a roppant nagy forróságban gondolni sem lehetett. A szászrégeni tűzország kénytelen volt segítséget kérni a marosvásárhelyi tűzországtól, ahonnan egyszersmind katonaságot is küldtek, hogy az oltásban segédkezzenek. Az oltás azonban mindennek dacára sem sikerült. A gépház és a melléképületek földig leégtek. A tűz még most is tart. A kár eddig 100.000 korona.

— Öngyilkosság a visszaküldött jeggyűrű miatt. Pápáról táviratozzák: Köhler Ferenc dr. fiatal ügyvéd lakásán agyonlőtte magát. Öngyilkosságának oka, hogy menyasszonya Pozsonyból visszaküldte a jeggyűrűjét.

— Letartóztatott kereskedő. A nagyváradai rendőrség tegnap letartóztatta Weinstock Fülöp nagyváradai órakereskedőt. A letartóztatás jogcíme az volt, hogy Weinstock Fülöp ellen váltóhamisítás miatt egyik nagyváradai pénzüntézet feljelentést tett. Mivel a vizsgálat során eddig nem sikerült Weinstock Fülöpnek az, hogy a vád alól tisztázza magát, az ügyészség utasítására őt a nagyváradai rendőrség letartóztatta.

Weinstock Fülöp letartóztatása mély sajnálkozást kelt mindenütt. Szorakozatosan dolgozó kereskedő volt, aki a pangó üzleti viszonyok és súlyos anyagi bajai közepette is mindig erőmegtévesztéssel igyekezett kötelességeinek eleget tenni s hitelezőivel szemben tartozásait kiegyenlíteni. Az utolsó évek súlyos válságai azonban őt is elsepertek a nagyváradai piacra: nem tudott megbirkózni a megváltozott viszonyokkal s így kénytelen volt a főutcai boltját másnak átadni. Nehéz üzleti vergődései közepette Weinstock Fülöp egyik rokonának, Boros Jakab dr. újpesti ügyvédnek támogatásához folyamodott. Boros Jakab dr. gyakran zsírált neki váltókat s állítólag fel is hatalmazta Weinstock Fülöpöt, hogy helyette a nevét a forgalomban levő prolongálódó váltókra ráírja. Weinstock Fülöpnek két váltója volt az Általános Takarékpénztárnál, egy 800 és egy 300 koronás. A pénzüntézet nemrégiben tudatta vele, hogy a váltókat ki kell egy összegben fizetni, vagy pedig Boros Jakab dr. zsírájával a kettőt egyesítse. Weinstock Fülöp be is adott az Általános Takarékpénztárhoz egy darab 1100 koronáról szóló váltót. Mikor erről Boros Jakab dr. t értesítették, az ügyvéd határozottan kijelentette, hogy ő váltót nem írta alá s így az aláírással járó kötelezettségeket magára nézve nem vállalja. Így került a váltó per útjára. Mivel pedig Weinstock Fülöp nemrégben inzolvehiát jelentett, a bank követelését fizetni nem tudta, a váltó sorsa bünyügyi utra terelődött. A bünyvadi eljárás folyamán Weinstock Fülöp igazolni igyekezett azt, hogy neki felhatalmazása volt arra, hogy Boros Jakab dr. nevét aláírja, mindamellett a kir. ügyészség indokoltan tartotta Weinstock Fülöp letartóztatását.

— **Sikkasztás.** A budapesti rendőrség keresi Vargyas Jenő 32 éves, állítólag lapszerkesztőt, aki *Bonke* Gyulától Budapesten három darab egyenként 10,000 koronás váltót átvett, hogy azokra pénzt szerez. Vargyas elhelyezte a váltókat, de a pénzzel megszökött. A nyomozás adatai szerint már Amerikában van.

— **Öngyilkos kis diák.** Megható történetű értesít bennünket kaposvári tudósítónk. Egy szerelmi regényről, melynek hőse egy 15 esztendőskorú fiú, aki szerelmes volt egy 13 esztendőskorú leányba. A leány nem viszonzta a fiú érzelmeit, amin az annyira elkeseredett, hogy revolverrel mellbe lőtte magát. Előveszélyes sérüléssel vitték be a kórházba, ahol most élet és halál között lebeg *Gyórfi József*, a szerencsétlen ifjú, aki az idén végezte el a kaposvári főgimnázium ötödik osztályát. Az alig tizenöt esztendőskorú diák halálosan szerelmes volt egy tizenhárom esztendőskorú leányba, aki most végezte el a harmadik polgári. *Gyórfi József* meg is vallotta a leánynak, hogy szereti, de az kinevelte a szerelmes diákgyereket. *Gyórfi* ezt nagyon a szívére vette. Napok óta járkált szomorúan a reménytelen szerelem olthatatlan lángjával a szívében. Tegnap aztán végzetes tette határozta el magát. Délután 2 óra tájban bement a gigei református paplakás kertjébe és ott revolverrel mellbe lőtte magát. A lövés zájára elősiettek a házbéliek és orvost hívtak, aki nyomban bekötözte a fiatal öngyilkos életveszélyes sebeit. *Gyórfi József*et kétségbeesett szülei még tegnap este bevitték a kórházba. Itt gondos ápolás alá vették, de alig remélhető, hogy fölépül súlyos sebéből. Az öngyilkos diákgyerek megindító tragédiájáról a legmélyebb részvét hangján beszélnek a községben. A reménytelen szerelem fiatal áldozatát Gige községben mindenki szerette, mert rokonszenves, jó modoru gyermek volt, aki iskolai kötelességeit is mindenkor példás pontossággal teljesítette. Az öngyilkos diák szülei iránt is általános a részvét, mert községszerte közbecsülésben álló, tekintélyes emberek.

— **A veszett macska garázdálkodása.** A biharmegyei Vasad községben borzalmas pusztítást vitt véghez egy veszett macska. A veszedelem úgy kezdődött, hogy *Horváth Sándorné* vasadi asszony gyanútlanul ment az uton, midőn egyszerre egy macska ugrott eléje s egyenesen a fejére kapaszkodott. *Horváthné* éktele nélkül sikoltott s erre más két asszony szaladt ki az utcára segítségére. Az ijesztőben vad kinézésű macska most a segélyül jött nőket is megmarta. Iszonyu dühvel esett hol egyik, hol másik asszonynak a macska, véresre tépte mind egyik mellét, fejét s ahaját cibálta a szerencsétlen asszonyoknak. A sikoltozás, a rémüldözés csak növekedett s ekkor megint újabb két asszony jött segélyül. Ezek már botokat is hoztak magukkal, de alig lehetett megütni, elrészteni a macskát, mert mindig valamelyik asszony fejére mászott és anélkül nem lehetett ráütni, hogy valaki épen azt meg ne üsse, akit meg akartak menteni. A macska így félelem nélkül marta egyik asszonyt a másik után, mindig valamelyik fejét kinezva. Az asszonyok sikoltozására férfiak siettek elő, akik doronggal jöttek. — Az egyik ember, *Czeglédy János* úgy segített a szorongatott öt asszonynon, hogy mikor éppen egyiknek fején volt a macska, odasújtott, úgy, hogy a macska lebukott. Pillanatig tartott a siker, mert a macska ekkor *Czeglédy Jánosra* ugrott. Neki estek most az emberek és hatalmas dorongokkal ütötték *Czeglédy János* fején a macskát. Az ütések *Czeglédyt* is érték és pár perc múlva kimerülten, vérbeborulva esett le a nagy, erős ember az ütések alatt. Ezalatt a véresre mart asszonyok is elmenekültek. Az emberek pedig most szabadjára estek neki a megvadult macska dorongolásának s ott a helyszínén agyon is ütötték a rémesen pusztító állatot. Az agyonütött macska tetemét az érmihályfalvai körorvoshoz vitték el a vasadi emberek. Az orvos megállapította, hogy a macska a veszettség legnagyobb fokában dühöngött s a megmarta gyors segítését sürgette. Az érmihályfalvai főszolgabíró erre az 5 asszonyt és *Czeglédy Jánost* a Pasteur-intézetbe szállíttatta. A Pasteur intézetből az a távirati jelentés érkezett, hogy az áldozatok aligha lesznek megmenthetők, mert az utolsó foku veszettség marása halálos kimenetelű rendszerint s a vasadi szerencsétlenek a legveszedelmesebb marástól szenvednek.

— **Kéjgyilkosság.** Pécsről írják: A földmunkára siető keszui földmunkások *Pellérd* és *Keszű* között, az országút melletti réteken egy nagyobb rőzsetőmegben női holttestre bukkantak, melyről első pillanatra megállapíthatták, hogy az sem természetes halállal meg nem halt, sem önkézével nem vethetett véget életének, mivel kezei hátra voltak kötve, ép úgy meg voltak kötözve lábai is. A jegyzősnél jelentést téve, onnét a pécsi főszolgabírói hivatalhoz és a csendőrséghez, majd a pécsi kir. ügyészséghez is érkezett jelentés. A vizsgálóbíró, *Peitler Imre* ugyanekkor egy másik ügyben Hercegszöllősen tartván helyszíni vizsgálatot, helyettese szállt ki a kir. ügyésszel és orvosokkal Keszűbe, ahol a község házára hozták a hullát, hogy azt fölboncolják. A már föl-oszlásnak indult, 4 5 napja ott heverő hulla egy ötven és hatvan év közötti, rendszeren öltözött gazdaasszonynak volt a hullája, de bár sokan jártak a helyszínén, majd a községi hullaházban, azt senki föl nem ismerte. A boncolás eilenben megállapította, hogy a szerencsétlen asszonyt megfojtották és a megfojtás előtt kötötték hátra a kezét, hogy védekezni ne tudjon. Amint ismeretlen a hulla, ép annyira homályos, ki követhette el az öreg asszonyon a kéjgyilkosságot, mert alig szenved kétséget, hogy arról van szó. Valószínű, hogy a gyilkosság távol a falutól történt és úgy hozták oda, arra a helyre az áldozatot bizonyára éjnek idején, abban a reményben, hogy ott nem ismeri föl senki a holttestet és így kevésbé fognak érdeklődni annak kiléte iránt.

— **Két mérgezés — véletlenségből.** Békésgyuláról írják: Különös, — sőt az egyik kissé gyanús — véletlenségből ivott mérget *Gyulán* két uriember. Az egyik *Jancsovics Zoltán*, aki nemrég a főszámvevői állásra is pályázott. Ő szublimát oldatot ivott — véletlenségből. Belső sérüléseivel most a gyulai kórházban ápolják. *Jánosi József* folyamtermék pedig tényleg véletlenségből a vizes edény helyett a marólugos edényből ivott. *Jánosi József* ugyanis leküldte fiát a pincébe, hol az ártézi vizet hűtik, hogy hozzon fel egy pohár vizet. A cselédek a vizes korsó mellé állították a mosáshoz készített marólugos edényt s a fiú ez utóbbiból töltött atyjának. Az ő sérülései nem veszélyesek, mert a gyorsan előhívott orvos gyomormosást alkalmazott.

— **Köszönetnyilvánítás.** Istenben megdicsőült *Rosenberg Sándor dr.* főrabbi ravatalára szánt koszoru megváltására a következő adományok érkeztek be a *Rosenberg Sándor dr. alaphoz.* *Neuman Testvérek* 100 kor., *Holtzer József* 20 kor., *Szabó Albert* és *neje* 20 kor., *Geller Izidor* 10 kor. Ezen kegyeletes adományokért a nemes cél nevében benső köszönetet mond a hitközség elnöksége.

— **Meglopott ügyészség.** A Rendőri Közlöny rövid pár sorban egy orosházi kereskedőség büneiről emlékszik meg s egyben országos köröztetését is közhírré teszi. A nagy tettekre hivatott kereskedőség neve *Molnár Ferenc*, aki hosszabb ideig Orosházán, majd Csabán és Gyulán volt alkalmazásban. Már ekkor is könnyelmű életet élt, az éjjeli kávéházaknak állandó vendége volt s kétes híré hölgyek társágában érezte magát a jobban. E miatt azután gazdái egyre-másra felmondtak neki. Mikor Csabáról elkerült, Fiumében kapott kondíciót, ahol foglalkozás nélküli kereskedőségéből és utcalányokból egy tolvajsözöveget alakított és a kereskedőket nyakra-főre meglopták. A rendőrség a nyomozás során *Molnár Ferenc* kereskedőségét letartóztatta és a fiúmei ügyészség vizsgálati fogságba helyezte. A fogság ideje alatt *Molnár* igen jól ment a dolga; mint irni-olvasni tudó embert, irodai munkákra alkalmazták. *Molnár* a fogságban minden rábizott munkát a legnagyobb lelkiismeretességgel végzett el, úgy, hogy a fogházigazgató és ügyész bizalmát teljesen megnyerte s idejét azzal töltötte, hogy az ügyészség min-

den rejtett titkát kiszimatolta s egy reá nézve kedvező alkalommal azután az ügyészség pénztárát feltörte és nagyobb mennyiségű pénzt magához véve, kísértalt az ügyészség hivatalából s azóta nyoma veszett. A fiúmei ügyészség országos körözését érendelte, azonban a tolvaj kereskedőségét még ezideig nem került hurokra. Nincs kizárva, hogy sikerült neki valami hajón az ó-világból elmenekülni a szabad Amerika földjére, ahol szépményű életét tovább folytathatja. A fiúmei ügyészség kárát ezideig még nem lehetett megállapítani. A *Molnár* által ellopott pénz nagyságát 12'000 koronára becsülik.

— **Betörések ékszerüzletekbe.** Az aradi rendőrség ma táviratilag arról értesült, hogy ismeretlen betörők kifosztották *Rikkert Gusztáv* lugosi és *Tomán Viktor* lippai ékszerész üzleteit. Az előbbi helyen 8000 korona, az utóbbin 1400 korona értékű ékszert loptak el.

— **Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme.** *Weitzer János-utca* 3. sz. Telefon 657. 2811

— **Szeplők és májfoltok ellen** használjon eredeti *Kárpáti-féle Benzoetej-ermet* és *Benzoetej-szappant*. Kapható a készítőnél: *Kárpáti János* gyógyszerárban Arad, *Boros Béné* tér 15. szám. 898

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére,** — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek és Weisz* nál. 17

A kiváló bér- és italmézes gyógyforrás

SALVATOR

Vese- és hólyagbajoknál, köszvényűl, csuklásnál, és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyvíz.

Árpható ásványvízkereskedésben vagy a Salvo-Lippánál.

Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudastrápa.

TARKASÁGOK.

(Mért gázol a villamos?) A napokban volt Szegeden egy igen kedves és kiváló újságírókollégánknak, *Róna Lajosnak* a házassága. A menyasszonyi tisztséget a szegedi villamos vasut vezérigazgatójának bájos leánya töltötte be. A lakomán sok újságíró jelent meg Budapestről, Aradról, Temesvárról; Szegedről is természetesen. A helyi sajtót *Ujlaki Antal* képviselte, aki kacagtatóan jóízű pohárköszöntőt mondott. Miután saját magát se kimélte az általán „férfiú”-nak nevezett szerkesztőkollégánk, e szavakkal fordult az örömapához, mint villamos vasuti igazgatóhoz:

— Mit gondol, kedves direktor ur, miért gázol el annyi embert a szegedi villamos?... Hát én megmondom. Azért, mert a szegedi polgárok annyira belemerülnek a lapom olvasásába, hogy észre se veszik, mikor a sinekre lépnek.

(Pourquoi?) A hirtelen fölcseperedett *Teréz*, városi bankár lánya franciául tanul. Az apa kíváncsi rá, mennyire halad a leány a nyelvismertekben. Próbára teszi és megkérdezi:

— Mondd csak, leányom, mit tesz az magyarul: pourquoi?

— Miért, papa.

— Miért? — kérdezi a francia analfabéta.

— Hogy miért? Mert nem tudom.

(A tréfás pincér.) Az *Andrássy-tér* egyik vendéglőjében van egy tréfás pincér, aki a vendégek panaszait viccekkel szokta elűtni. A tréfái olyan sikerültek szoktak lenni, hogy a vendégek haragja lecsillapul. A napokban is tréfával ütött el egy panaszt.

— Kérem, — mondta egy vendég a pincérnek — a sörömbbe egy légy esett és uszkál. Ez még se járja.

— Ugyan nagyságos ur, — válaszolta a vicces szalvételovag — ne tessék sajnálni tőle egy kis uszkálást ebben a nagy melegben.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— Termés-jelentés. Ma megjelent a hivatalos termés-jelentés, amelynek adatai kedvezőbbek, mint a milyen a legutóbbi volt.

Buza	34200	(legutóbb 3420)	millió mm.
Rozs	1186	"	1150) " "
Árpa	1456	"	1418) " "
Zab	1295	"	1264) " "

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 4.

Készáru: Kínálat, vételkedv kedvező, 50 ezer mm 5 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Deli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	7.07—7.09	7.3—7.04
Buza 1909. októ. erre	13.90—13.91	13.82—13.83
Buza 1910. ápr. isra	14.11—14.12	14.01—14.02
Rozs 1909. októberre	10.07—10.08	9.99—10
Zab 1909. októberre	7.65—7.66	7.5—7.59

Zárul 5 órakor

Oestrák hitelrészvény	...	...	618.
Magyar hitelrészvény	...	...	756 75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillerip; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillerig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 140—42 fillerig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 142—146 fillerig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 145—146 fillerig.

Sertéselészám: augusztus hó 1. napján volt készlet 30461 darab, augusztus 2. napján felhajtott 195 darab, aug. 2. napján elszállított 314 darab, augusztus 3. napjára maradt készletben: 30342 darab.

A hírt szerző üzlet irányzata vevők nyugodt.

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 4. —

Fehér Kereszt szálloda. Nagy Géza ezredes Szeged. — Hemper Miklós utazó Budapest. — Bohenstein Gyula mérnök Budapest. — Steiner Árpád utazó Budapest. — Szecsődi Miklós observator Budapest. — Oltay Károly adjunktus Budapest. — Killer József utazó Budapest. — Barna Mór hivatalnok Budapest. — Freund József kereskedő Budapest. — Szép Géza erdőmérnök-hallgató Selmecbánya. — Weisz Miklós, vendéglős Eszék. — Konrad Ernő dr. kir. ügyész Gyula. — Lehulez Manó ker. utazó Gyimesközéplak. — Szegő Izso utazó Budapest. — Bálint Andor kárbecslő Budapest. — Bábolnai József műépítész Budapest. — Szücs Ernő dr. ügyvéd Budapest. — Zsovár Tibor műépítész Budapest. — Faust Albert utazó Budapest. — Koncz Mór utazó Budapest. — Rác Rezső dr. Nagyvárad. — Kohn A. Gyertyámos. — Stadlav Károly utazó Bécs. — Hegedűs Andor utazó Budapest.

Központi szálloda. Hörömpő Elek gőzmalom-tulajdonos Törökkanizsa. — Weisz Simon kereskedő Budapest. — Lauger Simon hivatalnok Budapest. — Izsai Emike színésznő Budapest. — Fetener Valéria énekesnő Budapest. — Veres József birtokos Ipp. — Knez Ferenc utazó Budapest. — Ferenczi Gyula postamester Almáskamárás. — Klempa Kálmán százados Szászváros. — Madlovits Ignác utazó Budapest. — Zoltán Gusztáv utazó Budapest. — Róth Mórné kereskedő neje Soborsin. — Kont Dezső utazó Budapest. — Kremjer Ernő utazó Barcs. — Schwéd Ferenc utazó Kiskunfélegyháza.

Vass szálloda. Rokszin Miklós szigorló Méhkerék. — Marlauder Gyula kereskedő Celle. — Roth Árpád kereskedő Mezőkovácsháza. — Stern Miksa hivatalnok Borosjenő. — Rosenberger Ignác kereskedő Facset. — Ábrahám Lipót utazó Szeged.

Pannonia szálloda. Strausz Zsigmond utazó Bécs. — Perschak Jakab utazó Bécs. — Páczis Mária énekesnő Prága. — Kohn Fábán ker. utazó Nagybecskerek. — Hipp Gyula bórkereskedő Lippa. — Bosnyák József birtokos Holdmészes. — Sugár Samu máv. alkalmazott Alkenyér. — Widder Ignác utazó Migvan. — Rottmann Ferenc utazó Marosvásárhely. — Kovács Iona posta- és távirtdakiadó Budapest. — Bosnyák Lajos birtokos Szemlak. — Popa Livius birtokos Lippa.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. augusztus 5-én, csütörtök:

1. Az aggszű: öröksége. Bohózat. — 2. Chamonixi sportok. Természet után. — 3. Az elváltzott ló. Kacagató. — 4. Bobi mint vigasztaló. Elettép. — 5. Feltékeny férj. Bohózat. — 6. Vesztaaszűzek. Színes látványosság.

7. Angellika nővér.

Dráma. Írta: Pierre Weber. Előadják párisi művészek.

Előadások este fél 7 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenéjére játszik. — Cukraszda

Berendezés alatt: nagyszéű beszélő mozgófényképek.

NYILTTÉR.

Nyilatkozat.

Az Aradi Közlöny tegnapi számában egy intézetünket érintő közlemény jelent meg, melyre nézve a következőket jelentjük ki:

Intézetünk egy váltóper telt folyamatba, amely váltóper mind a három illetékes fórumon meg is nyert. Ezen perből kifolyólag intézetünk vezérigazgatója ellen egy rosszhiszemű, valótlanágokból álló feljelentés lett téve. A feljelentő ellen vezérigazgatónk megtorlással fog élni. 2840

Aradi központi takarékpénztár r. t. igazgatósága.

89—1909. kjsz.

Árverési hirdetmény.

Néhai Spitzer Ignás, volt aradi lakos hágyatékához tartozó

kb. 850 mm. buza,
" 350 " árpa,
" 30 " rozs,
" 100 " zab

kb. 54 cat. hold kukorica termés (harmados)
" 12 " " répatermés (harmados)

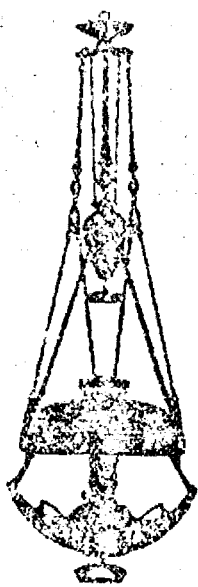
továbbá az összes élő s holt felszerelés, takarmány, szalma és trágyakészlet 1909. évi augusztus hó 7-ik napján reggel 7 órakor a helyszínen Rendetlen dűlő 1: szám alatt közbenjöttöm mellett megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Arad, 1909. augusztus 4-én.

Beles János,
kir. közjegyző.

2841

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kaphatók legújabb és legizléseőbb üveg, porcellán és mosdókészletek. Nagy választék függő és asztali lámpákból

Legjutányosabb forrás 2051

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszintén elsőrendű evőeszközök.

Képkerekek

óriási választék, több mint 400 új iz éves minta van állandóan raktáron.

FISCHER MÓR, Andrácsy-tér 20. szám (Fischer Ellis-palota.)

Megyei és városi telefon szám 588.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget.

Nagy választék

Lemez és vas zománcozott Főzőedények, Háztartási cikkek, Konyha felszerelések, Szőlőművelési eszközök, Mindennemű szerszámok, Gép és ipari cikkek, acél, nikkel és sárgaréz áruk

és mindennemű

Vas árukban

Kérjük szives megbízásait, melyek gondos kiszolgálásáról és jutányos számításáról biztosítjuk.

Kitünő tisztelettel

1451

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

Üzleti berendezésünk és állványok f. évi július hó elején mérsékelt áron eladó.

zel gyomor,vese-hólyagés belbántalmaknál oalamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

KAPHATÓ: Nagy Farkas és Fejér Gyula cégeknél 5841 Aradon.

9561—1909. sz.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozásáról alkotott 12757—403/1884. számú szabályrendelet 5. § a értelmében felhívom a ház- és telek tulajdonosokat, folyó hó 15-től szeptember 15-ig házuk, illetve telkük előtt az asphalt burkolattal ellátott gyalogutat mindennap délután 1 és 2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutat este 7 és 8 óra között meglocsolatassák, mert ennek elmulasztása esetén az említett szabályrendelet alapján szigorúan büntettetni fognak. Arad, 1909. évi május hó 5-én.

Sarlot,
főkapitány.

Nyomdai gépekhez egy 6 osztályt végzett fiu tanulóul felvétetik.

419—1909 vhtó szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. törvényszéknek 1909. évi 3087. számú végzése következtében Dr. Kardos Izsó ügyvéd által képviselt Neumann József javára 151 K. 27 f. s járulékaik erejéig 1909. évi február hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1080 koronára becsült következő ingóságok, u. m. különféle szobabútorok, papír áru, hengergép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbíró 1909. évi V. 72. számú végzése folytán 151 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi december hó 1 napjától járó 6% kamatai $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 80 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, Erdőhegyen és folytatólag Kisjenőn 1909. évi augusztus 14. napjának d. u. 4 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1909. évi július hó 28-ik napján.

Balassa,

kir. jbr. végrehajtó.

2834

13—1909. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a városháza földszinti termében folyó évi augusztus hó 6-án és 7-én d. u. 3 órakor az slant felsorolt ingatlanokat nyilvános árverésen bérbeadja.

1. Az eddig Dániel Lajos által bérlet Püspökréti 631. sz. parcella 18 h 527 négyszögöl 8 kor. 7 fill. évenkénti és holdankénti ár mellett

2. Holtzer Benedekné és András által bérlet Nagylegelő 641. sz. 51 h. 812 négyszögöl területet évenkénti és holdankénti 21 korona ár mellett

3. A Spitzer Ignác által bérlet Szt.-Pál rét 636 sz. 80 h. 600 négyszögöl 28 K. 20 f. évenkénti és holdankénti ár mellett.

4. A Spitzer Ignác által bérlet Szt.-Pál réti 637 sz. 82 h. 152 négyszögöl 27 K. 20 f. holdankénti ár mellett.

5. A Spitzer Ignác által bérlet Baltanika d. (gombarét) 632. sz. 86 h. 886 négyszögöl 17. kor. holdankénti ár mellett.

6. A Spitzer Ignác által bérlet Baltanika dülöbéli 634. sz. 12 h. 20 kor. 30 fill. ár mellett.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a kikiáltási ár 10%-át kitevő bánompénz csatolva van és ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja s kijelenti azt, hogy azon esetben, ha a hasznbérlet által üzött mivelés a magasabb adóztatást vonja maga után: úgy a különbözeti adót a bérlet a város közönségének megtéríteni tartozik. Amennyiben valamelyik bérlet viz mellett fekvő 5 holdas területen legalább $\frac{2}{3}\%$ holdon, má: 5 holdas területen legalább $\frac{1}{3}\%$ hold területen konyhakertészetet üz és terményeit viszontelárusítók kizárásával az aradi piacon értékesíti, jogában áll a bérlet idő lejártával a bérlet meghosszabbítását nyilvános árverésen kívül kérelmezni.

Az árverési feltételeket a városháza 104. sz. szobájában megtekinthetők.

Arad, 1909. évi július hó 26.

Gazdasági szék.

Új ernyő és fűző-üzlet

Aradon, Andrassy-tér 20.

(A temesvári ernyőgyár fiókja.)

Van szerencsém úgy a városi, mint a vidéki urihölgyek szíves figyelmét felhívni

modernül berendezett

ernyő és francia különleges égi
— fűző ós raktáramra. —

Szolid és pontos kiszolgálás!
Szabott árak!
Javítások és áthuzások leggyorsabban készíttetnek
Szíves pártfogás kér 1915

Merkler Soma.

19723—1909

Tervpályázat.

Arad szab. kir. város közönsége a közgyűlésnek 17964/456—1909. sz. határozata alapján pályázatot hirdet a felsőtemetőbe vezető bejáró kapu tervének az elkészítésére a következő feltételek mellett:

1. A pályázatban csak aradiak vehetnek részt.

2. A pályázat tervei 1:20 méretben készítendők — plasztikus mintánál 1:10 a méret — azonkívül magában kell foglalnia egy alaprajzot, első, hátsó és oldalhomlokzati rajzot, keresztmetszeti rajzot és végül előmértetes részletes költségvetést is.

Tájékoztatóul szolgál még, hogy a kapu nem elzárásra, hanem a bejárás hangsúlyozására szolgál és hogy az építési költség legfeljebb 10000 korona.

3. A névalírással ellátott pá-

lyázati tervek legkésőbb 1909. évi október hó 1-én déli 12 óráig a polgármesternél nyújtandók be. Későbbben érkezett pályaművek nem fogadtatnak el.

4. A bírálóbizottságot a törvényhatósági bizottság állítja össze.

5. A pályadíj 150 korona az elsőnek és 100 korona a másodikonak.

A díjazott tervek a város közönsége tulajdonává lesznek, melyekről szabadon rendelkezik.

6. A bírálóbizottság a beérkezett tervekről 14 napon belül dönt, jogában van azonban a város közönségének, ha a pályázat nem kielégítő, azt részben, vagy egészben visszavonni a pályadíjakat és esetleg új pályázatot rendelni el.

7. A bírálóbizottság döntés előtt az összes pályázatokat közszemlére állítja ki.

8. Mindkét pályázatra ezen szabályzat megállapításai érvényesek.

Arad, 1909. évi június hó 26.

A városi tanács

21525 - 1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ur őr. cs. és kir. Fensége honvéd főparanc-nokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére, a m. kir. honvédség árvái részére az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül folyó évi szeptember hó 1-től az Erzsébet leányárvaházban két hely kerül betöltés alá.

Az árvaházba való felvétel kellemkép igazolandó:

a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója,

b) a vagyontalanság,

c) (félárvánál) a kik tudniillik apátlanok vagy anyátlanok, az életben levő szülő vagyontalansága,

d) hogy az árva 6-ik életévét már betöltötte és hogy a 12-ik életévét még tul nem haladta.

e) hogy ép testü és elméjü, a himlőn átesett, vagy ellene sikerrel beoltatott

Az árva kora és a szülők elhalálozása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elmebeli állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, — melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó-posta) is felemlítendő, — folyó évi augusztus hó 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, a honnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur őr. cs. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi hely az 1909—10. tanév kezdetén lesz betöltendő s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozói Budapest székesfőváros tanácsa által hatósági uton fognak értesítettetni.

Arad, 1909. évi július hó 10.

A városi tanács.

388—1909. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az adóügyosztály padozása iránt f. évi augusztus hó 9-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 727 korona 89 fillér.

A padozandó helyiség 191.42 m².

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letét-lére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági sz. kének 1909. évi július hó 26-án tartott üléséből.

A gazdasági szék

1909. V. 1225/9. és 1908. V. 1549/8. szhoz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíró 1908. évi V. 1529. és 1225/9. 1909. számú végzése következtében Schwarz Simon és Fia és társa, ugy A. H. Tobler & Co. cég javára, Szállassy L. aradi cég ellen 133 K. 18 f. és 148 K. 08 fillér s jár. erejéig 1908. évi május hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 850 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bolti állványok és áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Ezen árverés Weisz Lipót javára 140 kor. tőke és jár. iránti ügyében is meg fog tartatni.

Mely árverésnek az aradi kir. járásbíró 1908. és 1909. évi V. 1549/8. és 1225/9. 1909. sz. végzése folytán 133 korona 18 fillér és 149 korona 05 fillér tőkekövetelés, ennek 1908. évi május hó 7. napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 64 korona 95 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Aradon Mikes Kelemen-utca 58. sz. alatt 1909. évi augusztus hó 13. napjának délutáni 4 órája határidőül kitzetetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Aradon 1909. évi július hó 28-án.

Najmányi Béla,
kir. jbr. végrehajtó.

2836

APRO HIRDETÉSEK

A k i n e k

ismeretség híján

háztársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
egedre,
ispánra,
gazdatisztre,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdasszoyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

A k i

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,

kocsit,
lovat,
valászatot,
telket.

A k i

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

A k i

mindezeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

A k i

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési

rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók
és gyűrűk, aranyláncok, minden-
féle ékszereket ezüstműveket ki-
váltak és veszek. Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Kiadó lakás.

Egy utcai lakás az első emeleten
(2 szoba, fürdő és hozzátartozók-
kal) november 1-re kiadó, az Attila-
tér 4. sz. házban. 2882

Eladó

egy zöld beszélő papagály. Cím:
Guntz Antal, Zsigmondháza 52.
2833

Papírkalapoknak

való krepp- és selyempapírok nagy
választékban. Aradi felvételi és
egyéb képes levelező-lapok nagy-
ban és kicsinyben. Irodai cikkek,
valamint üzleti könyvek kitűnő
minőségben. Névjegyek és nyom-
tatványok. Egész könyvtárak vé-
tele: Kerpel Izsó könyv- és papír-
kereskedése Aradon. Telefon 885.
262

Házmesternek

ajánlkozik középkorú házaspár. Cím
a kiadóban. 2810

Intelligens

hivatalnok magányos családnál
1-2 urigyernek jövő tanévre tel-
jes ellátást kaphat Wesselényi-
utca 9. szám alatt. 2706

Keresek

mielőbbi átvételre 2-3 szobás
lakást, szükségképpen kisebbet,
esetleg butorozottat. Részletes aján-
latot árjegyzékkel kiadóra kérek
„Állandó” jellegére. 2829

Modern kölcsönárunkba

érkezett újdonságok: Mórincz Zs.
Hét krajcár. Felicitas Rose: Heide-
schulmeister, Zobeltütz: Die Körbe
des Herrn von Wildenberg, Ingusz
I. Fia Arad, Andrassy-tér 16. 173

Képkiaúsítás

Raktáromban felhalmozott több
ezer művészi képet heliogravurált,
fény, olaj és színnymaot vala-
mint a most alkalmi vétel folytán
birtokomba jutott **művészi réz-
metszeteket** mélyen leszálli-
tott áron **kiárusítom. Bloch
H** papírkereskedése Arad, Ad-
drassy-tér Salac-u. sarok. 1215

Egy jóírásu fiatalember

azonnali belépésre ideiglenes al-
kalmazást nyerhet. Bővebbet a
kiadóban.

Keresek

egy feltétlen tisztességes idősebb
asszonyt, avagy leányt, minden-
nek két tagu családhoz. Jó báná-
smód biztosítva. Jelentkezhetni e
lap kiadóhivatalában.

Gyakornok,

kellő iskolai képzettsé-
gel, ki több hazai nyelv-
vet ért, szépen ír, gyors-
írázatban jártas, eset-
leg gépen is ír, egy Bu-
dapesti irodába felvéte-
tik. Sajátkezüleg irt aján-
latok „Kereskedő” jelige
alatt „Budapest, 70 res-
tante” címre küldendők.

2823

BENKŐ JÓZSEF

mű- és épületlakatos

Arad, Fejsze-utca 89. sz.

Van szerencsém a becses közönség tu-
domására hozni, hogy külföldi tanulmány
utamról visszérkeztem és műhelyemet
újra megnyitottam. Azon kellemes hely-
zetben vagyok, hogy a legmagasabb igény-
eket is kieléjzhetem. Bivállatok minden
lakatos szakmába vágó munkák elkészí-
tését. Vaskapuk és kerítések, e-kely es
leperőrácsok, sirkerítések, sirbolt ajtók,
mindennemű vasajtók, ugr-zintén épület
ajtók és ablakok felvasalását, portálok és
napellenzők készítését és javítását, mörle-
gek készítését és javítását.

Javításokat olcsón és gyorsan eszközölök
Kérem a becses közönség támogatását.

Kiváló tisztelettel **Benkő József,**
mű- és épületlakatos. 180

Egy jó erkölcsű tanulóknak felvételk.

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos.

1923

Műhelye és

kész áru raktára: Ka-
zinczy-utca I. (Polgári fuisko-
lával szemben.)

19672-1909 szám.

A m. kir. jószágigazgatóságtól.

Bérbeadandó üzlethelyiség

A Széchenyi utcában az új földmívelési palota földszintjén
egy 13.00 mtr. hosszú üzlethelyiség, mely magánírodának
vagy raktárnak is alkalmas, és az ezen üzlethelyiségből köz-
velelőn lejárattal ellátott 10.00 mtr. hosszú pinceraktár helyi-
ség folyó évi november hó 1-től kezdve, 6, esetleg 10 évre ha-
szonbérbe fog adni. A bérbeadás feltételei tárgyában érte-
kezhetni az aradi m. kir. jószágigazgatóság II-ik osztályában
(Pénzügyi palota) I-ső emelet, a rendes hivatalos órák alatt.
A bérbe veendő helyiségek az építést vezető főpallér kialaúzo-
lása mellett a hely zinen megtekinthetők.

Arad, 1909. július hó 3-én.

Magyar királyi Államjószágigazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

2825

A világ

legtökéletesebb

szépitő szere

a Hajós-féle Ibolya-Creme.

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot,
bibireset, bőrvörösséget és bármely arctisztatlanságot.

Az elegáns hölgyközönségnek kedvencz szépitőszere.

A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitő-
szerek közül az első díjat nyerte el. (Disszoklevél a nagy aranyérmekkel.)

Ára egy téglynek 1 korona. — Dupla nagyságu
tégly 2 korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál
csak a Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél.

191

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszerár, illatszertár és drogeriában.

Kuhl Mihály ruha-műfestő és vegytisztító intézete.

Intézet: Aulich Lajos-utca 13. szám. **A R A D.** Üzlet: Daák Ferenc-utca 39. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényelnek megfelelő
RUHA-MŰFESTŐ és VEGYTISZTÍTÓ-INTÉZETET NYITOTTAM,

amelyben elvállalok minden e szakmába tartozó festést és tisztítást. Női, ural és egyenruhákat, valamint selyem, bársony, pilla, szövet, batizt, osipkék, tül, crepe, keztyük, szörme-
meműek, muffok, boák, bái-belépők, szőnyegek, futók, asztal és ágyszerítők, tuniz és csipkefüggönyök, napernyők, arany, ezüst és gyöngyhímzések stb. bármely düsszel minden bou-
tás nélkül festetnek és tisztíttatnak. Jutányos árak. Pontos kiszolgálás. Postai megrendelések gyorsan és lelkismeretesen teljesíttenek. — A n. é. közönség szives jóindulatába és
kegyes pártfogásába ajánlom vállalatomat, kérem nagybecsű bizalmával megtisztelni. 1716

A a j i nyomdarszövénnyársaság könyvnyomdája. Nyomtatott Kurzwel János és Tarsas budapesti festékgyáranak festékével